

COMPUTER

A NEKED SZENTELT
informatikai magazinja

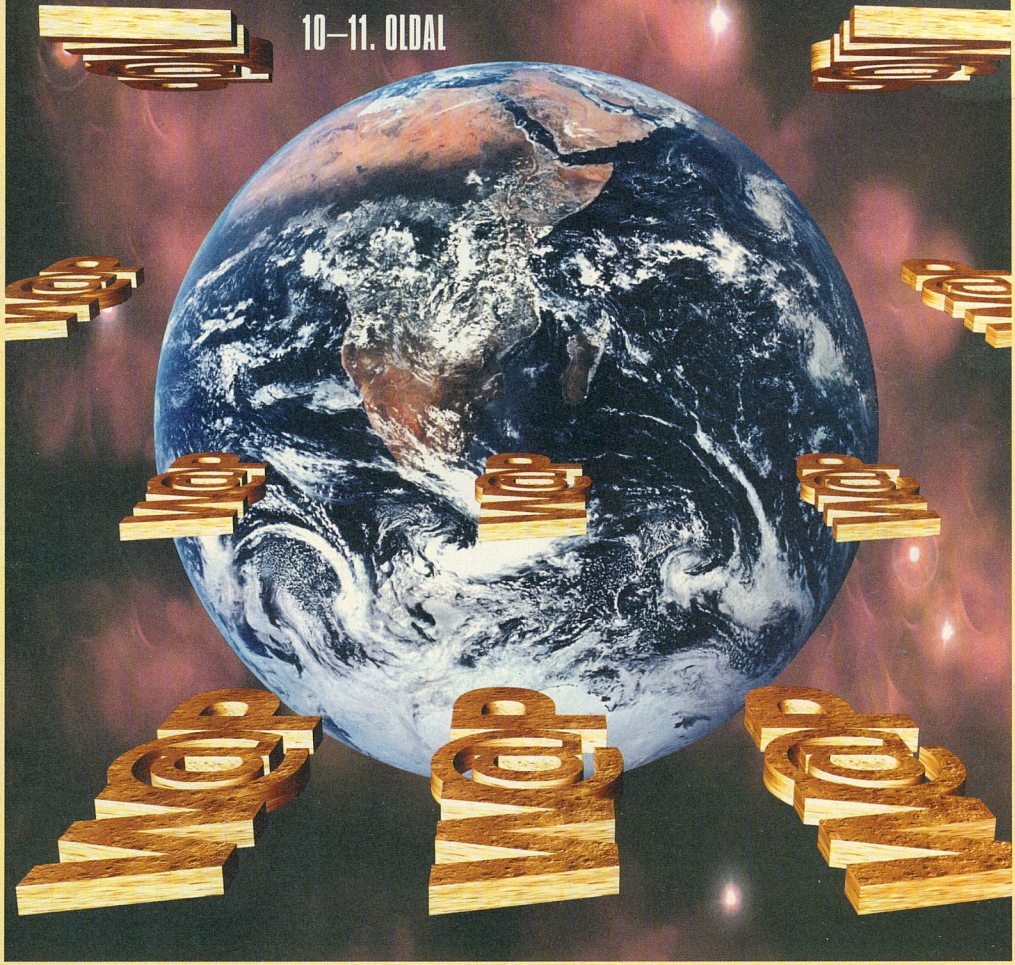
2000. április 25.

VII. évfolyam, 14. szám

technika

INTERNET A ZSEBEN

10-11. OLDAL

www.comptech.hu

109.000.-F
+ÁFA

OKI
People to People Technology

OKIPAGE 10ex
10 lap/perc
600x1200 dpi
DOS, WIN 3.1/95
WIN 98/NT/2000

TELEFON: 06 1 327-40-70 • WWW.OKIHU.HU

EPSON

Kizárólagos importőr
Fax: 06 (23) 502 801
EPSON HOTLINE: 06 (23) 502 802

HP OmniBook XE₂

Magyarul sokoldalú

Most csak
419.000*
Ft + Áfa

A HP OmniBook XE₂ kiváló teljesítményét és sokoldalúságát már magyar billentyűzettel, magyar operációs rendszerrel és gépkönyvvel is élvezheti. Ha pedig a világhálón is szeretne száguldozni, válassza a beépített modemmel ellátott változatot.

(1) 382 11 11 | www.hp.hu/xe2

HP OmniBook XE₂ (F1666W): Intel® Pentium® III Processzor 450 MHz > 12" TFT kijelző > 64MB memória > 4MB videó memória > 4GB merevlemez > 24x CD-olvasó > Windows98 > 56 Kb/s V.90 kompatibilis modem (HIF engedélyezett)

*Intel® Celeron™ Processzor 450 MHz > 32MB memória > MRA kijelző

► (Munkatársunktól) Az orosz miniszterelnök, Vlagyimir Putyin „Első személy” című önéletrajzi művét a világhálón és könyv formában is publikálják az Egyesült Államokban. A Public Affairs amerikai könyvkiadó április 29-étől a könyvesboltokban és a netlibrary elektronikus könyvtárházban dobja a piacra a visszaemlékezéseket.

Az Első személy tartalma főleg három orosz újságíró interjúin alapul. A könyvet már korábban kiadták oroszul, elektronikus változata azonban csak angolul lesz elérhető.

INFORMÁCIÓS LABOR

az Oracle-tól

► (Munkatársunktól) Az Oracle Magyarország Információs Központ hozott létre a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszéken. Az információs labor (alábbi kép) az Oracle, Compaq és Sun szerelte fel hardverrel és szoftverrel. A cél, hogy a diákok megismerkedhessenek a korszerű technikákkal, főleg az adatbázisok és adattárházak terén. A hallgatók önálló labor, illetve diplomatervprojektek keretében használják ezeket az eszközöket. A labor használható a kutatás terén is. A világszerte elismert magyar szakemberek újabb generációinak felkészüléséhez nélkülözhetetlen a technikai feltételek megteremtése, melyhez most a három cég jelentős anyagi áldozatot hozott. A labor felszerelése – amelyben jelenleg több csúcsminőségű Compaq és Sun hardver, valamint számos Oracle szoftver áll rendelkezésre – folyamatos.

AZ ORFK- Internetes konferencia

► (Tudóstónktól) Együttműködést sürgettek az internettel kapcsolatos problémák megoldására az Országos Rendőr-főkapitányság budapesti központjában az elmúlt héten tartott konferencia résztvevői, többek között a Szerzői Jogvédelem Hivatala, a BSA, az adatvédelmi biztos, a rendőrség és a Magyar Internetezők és Számítógépfelhasználók Magányegyletének képviselői. A megbeszélésen elhangzott: módosítani kell vagy újrafogalmazni a szerzői jogi törvényt és a büntetőeljárásokról szóló törvényeket.

A LEGNAGYOBB

Treris

► (Index) A világ jelenleg legnagyobb működő Treris játékát hozták létre a New York-i Technology House-ban. A La Bastille néven futó projekt 11 speciálisan erre a célra kifejlesztett áramkörből, 12 emeletnyi hálózatból, egy linuxos PC-ből és több mint 10 ezer karacsonyaegyből áll. Az épületet az ablakaira erősített égőkkel több kilométerre látható kijelzővé változtatták. A Brown University-hez tartozó 14 emeletes Sciences Library-ból átalakított építmény öt hónap alatt készült el. A La Bastille április 14-étől 22-ig volt látható a Rhode Islandon vagy a projekt oldalán webkamerán keresztül. A Guinness-rekordot tartó legnagyobb Treris 96 méter magas volt, Hollandiában állt egy héten keresztül 1995 novemberében.

enter MOZGÁSBAN

Ha nem figyelünk oda, akkor úgy meghiányok el egy távközlés-történelmi mérőföldök mellett, hogy észre sem vesszük. Rövidesen elérkezik ugyanis az a pillanat, amikor a mobiltelefonok száma meghaladja a vezetékes készülékekét. Ez tulajdonképpen egy logikus folyamat, hiszen általában egy embert hívunk telefonon, nem egy íróasztalt. A mobilok terjedését csak gyorsítja, hogy a GSM cégek között áldókló verseny folyik, míg a vezetékes monopólium kevésbé kényeztetni előzzetöi.

Meglepő viszont, hogy az előrejelzések szerint néhány év múlva az internetezők többsége is mobil lesz, azaz nem asztali gépről csatlakozik a hálóra. A mai telefonok apró kijelzőjét és a hálózatok alacsony sávszélességét látva ez hihetőnek tűnik, de ne féljünk elhamarkodottan! Már most is tudunk internetezni a WAP segítségével, a közeljövő GPRS technológiája pedig megoldja a sávszélességi problémákat is.

Addig is, kovacsoljunk előnyt a szűkségből! Arra gondolok, hogy vegyük észre, milyen röviden, milyen kevés fájl felhasználásával tudjuk eljutni a fontos információkat a mobiltelefon kijelzőjére. Az „asztali” internet szinte belehal a szépségbe, a látvány hovatovább fontosabb, mint a tartalom. A WAP rákényszerítette a szolgáltatókat és a fejlesztőket, hogy a lényegre koncentráljanak, tömören, felesleges „csicsák” nélkül szolgálják ki a felhasználókat. Aki egy gyors üzleti döntést akar meghozni a tőzsdei árfolyamok alapján, annak aligha hiányzik egy filmszerű nyitóképer és az adatok animált beúszása.

Sokan vannak persze, akik éppen ezt hiányolják, és úgy gondolják: a WAP zsákutca, mert túl lassú és puritán. Szerintük, ha nagyobb lesz a mobilhálózatok sávszélessége, akkor jön az „igazi” internet, sippal, dobbal, nádi hegedűvel. Lehet, hogy így lesz, de remélem, nem. Remélem, hogy a mobiltelefonból nem lesz játékgép vagy kis tv, hanem – megtartva mai jó tulajdonságait – sokoldalú, személyi kommunikációs eszközként kapcsol a világhálózathoz.

Lónyai László

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► Lapalaptól: PersonArt Kft. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LÓNyai LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztők: TÓTH IBOLYA ► Lapterv: FÁBIÁN ISTVÁN ► Tervezőszerkesztő: RÉTI ATTILA ► Tördelészerkesztő: VÁRAI MIHÁLY ► Munkatársak: DUSA GÁBOR, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR ► Média igazgató: SZALADNYA KRISZTINA ► Felelős kiadó: Népszabadság Részvényszég, ügyvezető vezérigazgató: KORDA SÁNDOR, vezérigazgató: LENGYEL L. LÁSZLÓ ► Szerkesztőség és reklámiroda: PersonArt Kommunikációs Ügynökség, 1141 Budapest, Komcsy u. 5-7. ► Webcso: KOVÁCS GERGELY ► Telefon: 469-3030. Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Nyomdák: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

← technika

ISSN 1418-2432
MAGAZIN OF
IVSZ
1998.04

Feltörték

A 108 BITES KÓDOLÁST

► (Hirnet) Visszafejtették azt a kódolási eljárást, amelyet a következő generációs drótnélküli eszközökben terveznek a gyártók használni. A feladaton nemzetközi kutatók és számítógép-mániások több ezer fős csapata dolgozott. Hasonlóan a korábbi SETI@Home projekthez, a számításokat nem egy, hanem több ezer számítógép végezte el, amelyek az interneten keresztül kommunikáltak a központi szerverrel. A 108 bites kód törését 9500 db gép végezte világszerte. A titkosítási eljárás neve egyébként ECC – elliptic-curve cryptography, vagyis elliptikus görbékben alapuló titkosítás –, amelyet egy szakértő véleménye szerint egy átlagos otthoni PC-vel mintegy ötszáz év alatt lehetne csak feltörni. Nem kell tehát félnünk attól, hogy nem lesznek biztonságosak a jövőben piacra kerülő mobilkommunikációs eszközök, hiszen nem valószínű, hogy több tízezer fognak össze azért, hogy mobiltelefonunk titkosítását feltörjék, ráadásul erre néhány évet is szánnának.

Franciaországban beperelik

A YAHOO!

► (MTI) Két rasszizmusellenes mozgalom perbe fogta a világ második legnagyobb internetszolgáltatóját, a Yahoo!, mert náci relikviákat árverező weboldalt működtet – írta a párizsi Le Figaro. A kaliforniai székhelyű cég, amelynek a világhálón naponta 120 millió látogatója van, a „náci” szó keresőbe írásával olyan oldalra engedi a böngészőt, amely a harmadik birodalom mai rajongóinak kedves tárgyakat – vaskeresztet, SS-sisakot, náci zászlót, Wehrmacht-géppisztolyt, horogkeresztet egéralátétet, mi több: Zyklon B gázzal töltött dobozt – kínál a kiküldtési ár megjelölésével. Az internetóriást a LICRA (rasszizmus- és antiszemitizmus-ellenes nemzetközi liga) és az UEJF (franciaországi zsidó diákok szövetsége) jelentette fel, s az illetékes párizsi bíróságon május 15-én lesz az első tárgyalás. A LICRA február közepén már bojkottfelhívást adott ki a Yahoo ellen, nem vagy sikerrel, és most azt reméli a bíróságtól, hogy intézkedik a Yahoo által hozzáférhetővé tett „náci tárgyak” franciaországi értékesítésének megakadályozására. A bécsi székhelyű Simon Wiesenthal központ „cybernáci” üldözésére szakosodott embere, Marc Knobel a Yahoo érvelését elemzi. Az amerikai cég azt hangoztatja, hogy minden országban a helyi törvényeket tartja tiszteletben: a Yahoo France a franciaországiakat – amelyek büntetni rendelik az emberiség elleni bűntettek tagadását –, a Yahoo Inc., az anyavállalat pedig az amerikaiakat, adott esetben az alkotmány egyes számú módosítását, amely a szólásszabadságot szavatolja. Knobel szerint egyben téved a Yahoo: figyelmen kívül hagyja, hogy a sajtó útján elkövetett vétség helyszínének az minősül, ahol az adott írást terjesztik.

„Hátsó ajtó” A MICROSOFT INTERNETES SZERVERÉBEN

► (Origo-ZDNN) A Microsoft fejlesztőmérnökei a cég internetes szerverébe a rivális Netscape-et gyűnyölő titkos kódot építettek, amelynek segítségével több száz vagy akár több ezer weboldalhoz férhetnek hozzá illegálisan a rossz szándékú felhasználók. A redmondi szoftveróriás biztonsági kérdésekre felelős vezetője, Steve Lipner elismerte a biztonsági rés meglétét, amit egyelőre azonosítatlan alkalmazottak helyeztek el az internetes szoftverekben. A cég azt tervezi, hogy e-mailben értesíti a

problémáról vásárlóit, illetve a témával kapcsolatos tanácsadó oldalt nyit website-ján. Addig is a Microsoft azt javasolja a szerveret használó ügyfeleinek, töröljék gépeikről a „dvwssr.dll” fájlt, amely a kódot tartalmazza. Ez a fájl a cégek internet szerver szoftvereiben található, ahová a Frontpage 98 kiegészítővel együtt került fel. A programnak köszönhetően a hackerek könnyen hozzáférhetnek a weboldalakat kezelő fájlokhoz, amelyeken keresztül akár hitelkártyaszámokat is megszerezhetnek, ha az adott szerveren zajlott ilyen tranzakció. Russ Cooper, a Windows NT hibáit tárgyaló NT Bugtraq fórum vezetője szerint a probléma „majdnem minden webszolgáltatót” érint. Leginkább azok vannak veszélyben, akik kereskedelmi jelleggel több száz, esetleg több ezer cég honlapját tárolják, mert ezekhez egyszerre hozzáférhet egy rossz szándékú behatól. A szoftveróriás munkatársa szerint a probléma nem érinti azokat a szervereket, amelyeken Windows 2000 operációs rendszer, illetve a legújabb szerverkiegészítők, köztük a Frontpage 2000 fut.

E HETI KÉRDÉSÜNK (Nőgrádi PC Suli, Győr):

Közülük ki nem volt hacker?

A – Linus Towalds

b – Kevin Mitnick

C – Dennis Moran

(7 pont)

PONTVADÁSZ
Bónusz 2 pont
2000. 04. 25.

A hét mondása

Gyermeknevelés lehetséges könyvből.
Csak minden gyerekhez külön könyv kell.

<http://www.cab.u-szeged.hu>

Gyorsított eljárás A MICROSOFT-PERBEN?

► (Edupage-Washington Post) Egy múlt heti megbeszélésen a kormány és a Microsoft ügyvédei között Thomas Penfield Jackson bíró kijelentette, lehet, hogy miután döntött a Microsoftot sújtó szankciókról, átugorja a fellebbviteli bíróságot, és egyenesen a legfelsőbb bírósághoz terjeszti fel az ügyet. A gyorsított fellebbviteli eljárás esetén a per lezárulhat még az idén, így megnyugodhatnak, akik attól tartanak, hogy a Microsoft szeretné elhúzni az ügyet addig, míg a piaci helyzet megváltozik, és a szankciókat jelentélennek teszi. Az eljárás felforrósításának persze vannak feltételei: valamelyik félnek kérvényezni kell azt a legfelsőbb bíróságnál, amely kérvényt az igazságügy-minisztériumnak és az elnöknek kell elbírálnia. Jackson bíró felszólította a peres feleket, hogy a peren kívüli tárgyalások eredményét ismertessék a bírósággal.

LEBUKOTT a kereskedelmi gyerekpornó-hálózat

► (Index-Wired News) Az internet eddigi legnagyobb gyerekpornó-hálózatát sikerült leleplezni az amerikai szövetségi nyomozóknak. A nyomozók 87 pontba szedett vádiratukban egy texasi külvárosi házaspárt, három külföldi webmastert és több ezer, hitelkártyával összesen 1 millió dollárt fizető vendéget gyűjtöttek össze. A vád szerint Thomas és Janice Reedy Fort Worth-beli otthonában üzemeltette a fizetős gyerekpornó-hálózatot. A hálózatban 4-12 éves gyerekek képei közül vásárolhattak a Landslide.com ol-

MINT FEGYVER?

► (Internetto) A japán kormány korlátozásokat vezetett be a világszerte népszerű PlayStation 2 exportjára, mivel úgy ítélik meg, hogy bizonyos alkotászei katonai alkalmazásra is jók. A Sony vegyes érzelmeivel fogadta a döntést. A cég egyik képviselője elmondta, minden erőfeszítésükkel azon voltak, hogy törvényes keretek között a lehető legnagyobb kapacitást tudják kihozni a konzolból, és a kihelezett piaci verseny nem teszi lehetővé, hogy további kompromisszumot kössenek. A Sonyt hátrányosan érinti a korlátozás, mivel a Microsoft jövő évben megjelenésre kerülő X-Boxával így nem tudja teljes erőbedobással felvenni a versenyt. A PlayStation 2-t egyelőre még csak Japánban árulják, ahol eddig 1,4 millió darabot adtak el belőle. A tervek szerint még idén megkezdődnek a tengerentúli forgalmazást is, és az előzetes számítások szerint Európában és Amerikában 3-3 millió PlayStation 2-t értékesítenének. Az exportkorlátozás bevezetéséhez a minisztérium jóváhagyása szükséges, de akkor is csak az 50 000 yennél – 472 dollár – drágább termékek esetén. A PlayStation 2 ára jelenleg 39 800 yen, így az exportkorlátozás csak kettő vagy több konzol esetén érvényes.

VIRÁGHÁLÓ

A lányos anyák mindig mélyen elgyengülnek, ha egy családban a hajadonnak virágot küld a gavallérja. Főleg, ha a leány előre nem is tud a kézbesített csokorról. Meglepetést és örömet is szerezhet az a szegedi vagy pécsi internetező, aki a nemrég indult honlapon keresztül él a virágküldés már-már eltűnően lévő gesztusával.

Aki a virágot szereti – rossz ember nem lehet. És kevesen vannak, akik nem szeretik. Legfőképpen a pollenre allergiások kerülnek egyes növényfajtákat. A Pécs és Szeged környékén üzemelő on-line virágküldő szolgálat viszont garantáltan nem kínál allergén csokrokat. Rózsá-, gerbera-, kála-, flamingó- és vegyes tavaszi költemények között válogathat az ajándékozó, fizetni egyelőre postai átutalással és kézbesítés előtt három nappal kell. A honlapon a megfelelő szöveggel még egy apró ajándékkártyát is megírhatunk. Az Ex Arte 2000-tól, a honlap üzemeltetőitől megtudtuk, néhány napon belül Békéscsabára is küldhetnek anyáknap, névnap vagy „csak úgy” címűek bokrétfákat az internetezők.

A weboldalon még szegedi programokról, a diákletről, helyi álláslehetőségekről informálódhatnak.

G. M.

VÁLTSON velünk SEBESSÉGET!

Lassú a számítógép-hálózata?
Akadozik az adatátvitel?
Váltson velünk sebességet!

Az X-BYTE strukturált informatikai hálózata akár 200 Mbps adatátviteli sebességet is lehetővé tesz és élettartam-garanciával készül.

GIGANET ⇒ GIGÁSI FELADATOK MEGOLDÁSA

X-BYTE
INFORMATIKAI TECHNIKAI KFT.
A HÁLÓZATMESTER

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 436-9950, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu, internet: www.xbyte.hu

HARDVEER

h í r e k

Ismét gondok az i820-as chipkészlettel

(The Register) Úgy tűnik, hogy az Intel nem képes szabadulni az új 820-as lapkakészlet átkától. A minap egy újabb bugot fedeztek fel a cég Cape Cod alaplapiján, amely az újabb SDRAM modulokon található SPD (Serial Presence Detect) chip kezelésével kapcsolatos. Ennek az apró modulnak a feladata, hogy a memória adatait (sebesség, méret és így tovább) tárolja, és közöli a BIOS-szal. Az Intel sietett kijelenteni, hogy ez a memóriagyártók gondja. A másik oldal véleménye szerint – mivel az SPD specifikációt nem rögzítettek – ez inkább a BIOS problémája, és mint ilyen, az Intel gondja. A másik probléma egyes AGP kártyáknál jelentkezik, melyeknek az alaplap nem biztosít elég feszültséget. Ez a helyzet például az ASUS GeForce DDR kártyákkal, melyek 3,3 volt helyett 3,07-et kapnak – és így persze nem működnek.

3dfx a Macintoshhoz

Az egyik legismertebb PC-s 3ds kártya, a Voodoo hamarosan elérhető a Macintosh-felhasználók számára is. A 3dfx bejelentette, hogy a Voodoo4 és 5 egyaránt elérhető lesz PCI buszos kivitelben is, direkt az almas gépek számára. A cég ígérete szerint nyáron várható a Voodoo4 4500, Voodoo5 5500, mindkettő PCI-s kivitelben. A kártyák természetesen támogatják a Mac saját API-jait, mint például QuickDraw 3D, OpenGL és természetesen a Glide. A kisebbik modellen egy VSA-100-as chip és 32 MB Ram, míg a nagyobbikon két chip és 64 MB RAM található.

Csődeljárásért maga ellen az Aureal

Az A3D kifejlesztőjeként ismert Aureal bejelentette, hogy pénzügyi csődbe jutott. Ha a menedzsment nem képes rövid határidőn belül talpra állítani a céget, nem marad más lehetőség, mint a felszámolás, mivel a vállalat inkább nem nagy az érdeklődés. Ez igen rossz hír azoknak a felhasználóknak, akik valamilyen Aureal processzoros hangkártyával rendelkeznek, hiszen a divertmentogatás igen szökőnek bizonyulhat.

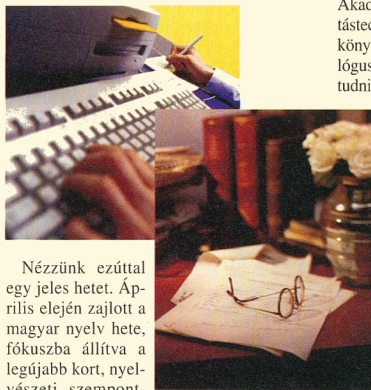
A VIA-é az S3

Az S3 bejelentette, hogy 323 millió dollárért eladta grafikus chipjeit gyártó részlegét a VIA-nak, és a jövőben inkább az internetes eszközökre kíván koncentrálni. Ezen a piacon több hasonló lépés is történt az utóbbi időben: az 3dfx megvette a Gigapixelt (186 millió), az ATI pedig az Artix-et (400 millió). Elemzők szerint ennek oka, hogy túltelítetté vált a grafikus processzorok piaca, melynek legnagyobb oka az alsó integrált chipkészletek megjelenése, melyek ugyan nem érik el a különálló grafikus lapkák teljesítményét, de jóval olcsóbbak.

„SZÉPEN MAGYARUL, SZÉPEN EMBERÜL” azaz hogyan értsünk szót a cybervilágban?

ARANY JÁNOS NYELVÉLT
BESZÉLŐ OLVASÓINK
BIZONYÁRA FELTETTÉK MÁR
MAGUKNAK A KÉRDÉST:
MIT KEZDJÜNK A SZÁMÍTÓGÉPES
VILÁG SZAKSZÓKINCSEVEL,
HOGYAN MONDJUK,
ÍRJUK A NEMEGYSZER
AZ ANGOLBAN IS
AGYONRÖVIDÍTETT
KIFEJEZÉSEKET?

► Azt mondom: QWERTYUIOP – kap egy hangszórót, aki megfejti, mi ez! Már meg is van a nyertes – lásd a cikk végén –, merthogy ez az angol nyelvű billentyűzetten bevitelt betűkígyó nem más, mint az első e-mail szövege, amit Ray Tomlinson kaliforniai mérnök írt még anno 1971. október 2-án. Ezzel sok információt nem küldött ugyan tova, de mégis elérte, hogy e napot tiszteljük azóta az internet napjaként.

Nézzünk ezúttal egy jeles hetet. Április elején zajlott a magyar nyelv hete, fókuszba állítva a legújabb kort, nyelvezési szempontból. Ennek jegyében keresünk megoldást a címben felvetett kérdésre. Kezdjük a www.index.hu/szargon linken. Kezdő és profi felhasználók remek humorú ötleteit

gyűjtötték össze a leleményes szerkesztők. Kezdve a csatló dokumentum – attachment – „átácsolásótól” az információ tengerének „borzolásáig” – értsd: browser. De megtudhatjuk, hogy ami nagyon régi, történelmi időkből származik, az az „i. e.” rövidítéssel illetendő – vagyis internet előtti. Az olvasóban is Gyakran Felmerülő Kérdések (Frequently Answered Questions) egyszerűen a FAQtyák...

Persze a Windows rendszer rettegett vézre leselkedik minden kezdő – és haladó – júzere: ő a Falióra Generális (general failure – általános védelmi hiba – a Windows „kék halála”) A gyűjtemény már egyszer – 1997-ben – megjelent, kis könyvként, limitált példányszámban. Idén ősszel tervezik az újabbak kiadását. Kettőzve címmel. Uj Péter szerkesztésében, dr. Mária Béla illusztrációival.

Persze vannak más próbálkozások is. A színesebből színesebb újságok rendre közlik a számítástechnikai kifejezések magyarázatát, amit a Tisztelt Olvasó akkor ért meg, ha nem csupán olvassja, hanem alkalmazza is. S hogy ez a fiatal tudomány se maradjon komoly és megbízható támogatás nélkül, ezért nem kisebb szervezet, mint a Magyar Tudományos Akadémia készül kiadni angol–magyar számítástechnikai szótárt! Érdemes lesz keresni a könyvesboltok polcain, illetve a virtuális katalógusokban, mert már nemcsak angolul kell tudni, de számítástechnikai-szargonul is.

Végül hadd nyújtsak át egy csokrot az e-milizés, levelezés közben használható vidám jelekből, amit Japánban és Kiskundorozsmán is egyformán értenek! Figyelem, vigyázat: smiley-k!

- :-) – jókedvű, vicces
- :i – cigiző alak
- 8-) – szemüveges arc
- :(– szomorú
- 8:-) – kislány
- :9 – megnyalja a szája szélét
- :(- – sírás
- :o – meglepődés, és így tovább...
- :D – nevetés
- :> – sátnyi vigyor

Internet bérelt vonalon 4 minőségi PC-vel. A „Net-Work” csomaggal mindenki nyer!

EURO RSCG NEW EUROPE

Folyamatos internetkapcsolat + versenyképes irodai géppark, mindössze havi 80 000 forinttól!

Az Elender és a Hewlett-Packard közös akciója minden résztvevő számára jó parti. Azoknak is tiszta nyereség, akik cégük nagy volumenű adatforgalmát szeretnék felgyorsítani, és azoknak is, akiknek nagy teljesítményű asztali számítógépekre van szükségük. Hiszen most mindezt egyszerre megkaphatják: 64 kbps sebességű bérelt vonalas internetkapcsolatot (Cisco routerrel és havi 500 MB forgalommal), valamint 4 darab korszerű, multimédiás HP Brio PC-t együtt mindössze havi nettó 80 000 Ft-tól! Egy nyerő csomag azoknak, akik igazán nagyban játszanak.

HP Brio BA600 D9085A

Ideális a kis- és közepes vállalkozások számára.

- Intel® Pentium® III Processzor 550 MHz, vagy Intel® Celeron™ Processzor 466 MHz
- 32 MB memória
- 4.3 GB merevlemez
- 48x CD-olvasó
- Windows 98 magyar nyelvű operációs rendszer
- McAfee antivírus szoftver

*Az ettől eltérő számú PC-t vagy más paraméterekkel rendelkező internetkapcsolatot tartalmazó csomagok részleteiről érdeklődjön ügyfelügyeletünkön! Az ár a távközlési díjat nem tartalmazza!

Intel, the Intel Inside logo and Pentium are registered trademarks of Intel Corporation.

A PSINET CSOPORT TAGJA

Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7800; Fax: 465-7899; 1134 Budapest, Váci út 37.
<http://www.eol.hu>, sales@elender.hu

KÖNYVELŐI segítség

A PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI PROGRAM TÖBBNYIRE EGY NAGYOBB, INTEGRÁLT RENDSZER MODULJA, AMI AZT JELENTI, HOGY ÖNÁLLÓAN IS MŰKÖDŐKÉPES, ÉS KOMPLETT RENDSZERBEN IS MEGVÁSÁROLHATÓ. UTÓBBI ESETBEN A TÖBBI MODUL FELADÁSOKAT KÉSZÍT A KÖNYVELÉS SZÁMÁRA, AMINEK ALAPJÁN ELKÉSZÜLHET A KETTŐS KÖNYVELÉS.

pénzügyi szakemberek támogatják, akik a fejlesztésen kívül a jogszabályi változások követésében is jelentős szerepet vállalnak. Az aktuális frissítések többnyire lemezen, illetve az interneten keresztül jutnak el a felhasználókhoz. Az ügyfelek választhatnak, a követéscélt eseti díjat fizetnek, vagy átalánydíjas szolgáltatást kérnek, aminek árában többnyire az upgrade-ek, azaz a friss verziók is benne foglaltatnak.

Nehéz választás

A pénzügyi és számviteli modul sok esetben egymástól különálló program, így a cégek eldönthetik, hogy csak az egyiket, vagy

lalkozások speciális igényeinek nem felel meg a kész szoftver. Ilyenkor a fejlesztő cég gyakorlatilag méretre szabja a standard programot, természetesen külön díj ellenében. A nagyobb cégek, illetve leányvállalatok esetében némileg más a helyzet. A jelentősebb, esetleg multinacionális vállalkozások többnyire komplett vállalatirányítási rendszereket tartanak fenn, amelyeknek szerves része a számviteli és pénztárprogram. A hazai leányvállalatok kezét pedig többnyire az anyacég köti meg, azaz, hogy az anyacégnél használt programok használatát írják elő. Ennek ellenére előfordul, hogy egy komplett vállalatirányítási rendszerben hazai számviteli és pénztárprogram dolgozik, egyszerűen mert ezek jobban alkalmazkodnak a helyi sajátosságokhoz. A szoftverek többsége futtatható Windows 3.11, 95 és 98 alatt is, a minimális, ám optimálisnak nem nevezhető gépigényük pedig többnyire 486-os processzor, 16 MB RAM-mal.

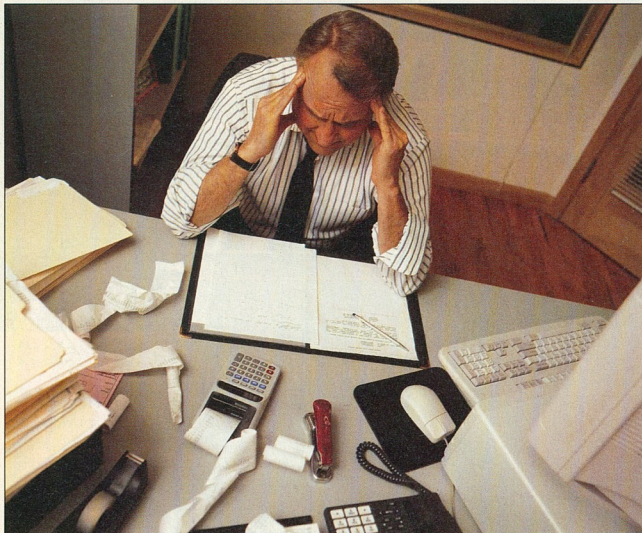
Nem csak nagyoknak

Pénzügyi gondjaink nem csak nagy cégeknek lehetnek, így kisebb vállalkozásoknak, sőt túlaautomatizált családoknak is jól jöhet a számítógépes segítség. Ezen programok egyik legfontosabb ismérve, hogy használatukhoz nem kell számítógépgurúnak lenni, ráadásul áruk is megfizethető. Az ebbe a kategóriába sorolható üzleti és családi pénzügyi tervező és nyilvántartó programokat úgy képzelhetjük el, mint elektronikus kockás füzeteket, amelyekkel kimutatások készíthetők költség- vagy bevételtypusonként. Többségük ezen túl házi pénztár és pénztárkönyv egyben, mindez körülbelül 2500 és 25 ezer forint közötti áron. A szoftver nemritkán komplett partneryilvántartást is tartalmaz, az elkészített szigorú sorszámozású pénztárbizonylatok pedig tárolhatók és kinyomtatathatók.

Vannak kifejezetten számlaíráásra készült programok is, amelyek a kisebb cégek és egyéni vállalkozások életét könnyíthetik meg, azokat, amelyek más területeket egyelőre nem kívánnak számítógépesíteni. A számlaíró szoftverek költségeit még a kisebb cégek is kigazdálkodhatják, hiszen 8 ezer forint körüli nettó áron már elérhető.

Minél nagyobb egy cég, természetesen annál több szolgáltatást vár el pénzügyi, számviteli programjától. Ezek gyakorlatilag minden olyan funkciót ismernek, amellyel egy hazai vállalkozás könyvelője a munkája során találkozhat. Egy komoly könyvelői program beszerzése már nagyobb, nettó 170–200 ezer forint körüli befektetést igényel. Ennek ellenére megéri a befektetés – vételeknek a szakemberek –, hiszen a programokkal kevesebb ember képes elvégezni ugyanazt a munkát, ami a béreket és a hozzájuk kapcsolódó adóterheket nézve nem elhanyagolható szempont.

Fülöp Norbert
nfulop@comptech.hu

► Teszi mindezt a hatályban lévő számviteli törvény előírásainak szellemében, pontosabban a fejlesztők csak azt garantálják, hogy szoftverük a mellékelt dokumentációnak megfelelően dolgozik.

Aktuális frissítések

Felelősségről azonban szó sincs, azaz a jogszabálynak nem megfelelő működésből származó károkat a fejlesztők legfeljebb a program árának erejéig térítik meg. Simon Balázs, az UNIT Informatikai és Számviteli Kft. ügyvezető igazgatója szerint erre ritkán kerül sor, hiszen a programozók munkáját

mindkettőt vásárolják meg. Más fejlesztők összevontan kínálják a két tevékenységet, mivel a modern üzletvitelben szerintük ezek összetartoznak.

Számviteli és pénztárprogram kiválasztásakor célszerű a könyvelők, illetve a pénzügyi vezetők véleményét kikérni, hiszen később nekik kell azt használniuk. Érdemes a programok demo verzióival kezdeni az ismerkedést, hiszen így azonnal kiderül, mennyire felhasználóbarát a felület, illetve milyen funkciók érhetőek el rajta. A fejlesztők egy része ingyenes bemutatókat is szervez, gyakran magánál a cégnél, így első kézből kaphatnak tájékoztatást a szoftver működéséről. Gyakori probléma, hogy egyes vál-

@nyugdíjas

17 évesen ő készítette az iskola weboldalát.

21 évesen megalapította on-line brókercégét egy IBM szerverrel.

23 évesen milliomos, akár nyugdíjba is vonulhatna.

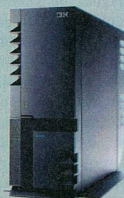
Az e-business megváltoztatja az üzleti életet.

Ha Önnek saját honlapja van, esetleg egy nagy, internetes áruházat irányít, ahol a nap 24 órájában folyik az adásvétel, feltétlenül szüksége lesz egy biztonságos, skálázható és megbízható IBM szerverre. Egy varázsdobozra, amely lépést tart vállalkozásának fejlődésével.

Az IBM szerverek az e-business varázsdobozai.

A világ legerősebb, legmegbízhatóbb szervercsaládjainak jelentős részét az IBM gyártja. Nemcsak hogy tárolják a rengeteg információt, de állandó összeköttetést is biztosítanak az Ön cége és üzleti partnerei között, továbbá lehetővé tesznek mindenfajta elektronikus tranzakciót. Az IBM a szerverek széles skáláját kínálja ügyfeleinek – többek között Windows- és UNIX-alapú rendszereket is.

Ha szeretne többet megtudni az IBM szerverekről, kérjük, hívja a **06 40 200 156**-os kék számot, vagy látogasson el az **ibm.com/hu/products/servers** honlapra!

AMI MOSTANÁBAN
A MOBILTELEFONOK
VILÁGÁBAN TÖRTÉNIK,
AZ NÉHÁNY ÉVE MÉG A
TUDOMÁNYOS-FANTASZTIKUS
IRODALOM HATÁRAIT
SÚROLTA VOLNA. MÉG
EMLÉKSZEM, AMIKOR
KUDLIK JÚLIA DELTÁJÁBAN
BEMUTATTÁK AZ ELSŐ
RÁDIÓTELEFONOKAT,
SOKUNK SZÁMÁRA
ELÉRHETETLENNEK TÚNT
A TECHNOLOGIA.

► Teltek-múltak az évek, és a sors és a Matáv kifürkészhetetlen akaratából – hátrányos helyzetű vidékiként – hamarabb lett mobil-, mint vezetékes telefonom. Ezen beszélgetni lehetett, és ez nekem bőven elegendőnek tűnt. Azonban eltelt két-három év, és szöveges üzenetek küldésére is lehetőség nyílt ezekről a készülékekről. Újabb két-három év múltán itt a következő korszak, a lassan az egész életünkre hatással lévő internet is a mobiltelefonokba kívánczik. Persze a GSM jelenleg használt adatátviteli technológiája sebességében ott tart, ahol a vezetékes internet tíz évvel ezelőtt, körülbelül 14,4 kbps. Vagyis nagyon lassú. Ennek és a készülékek korlátozott képességeinek következtében az internetnek egy, a mobilokhoz egyszerűsített verziója érhető el.

Európában WAP, Japánban i-Mode

Ez a WAP (Wireless Application Protocol), Japánban elterjedt változata az i-Mode. Utóbbi hazánkban nem igazán ismert, mert Amerikában és Európában kizárólag a WAP terjedt el. Japánban 40 100 i-Mode webhely érhető el, a szolgáltatás felhasználóinak száma 4,5 millió körül. A mindenre fogékony európaiak a WAP-pal nagyon gyorsan pótolják ezt az elmaradást.

Alapjában véve mindkettőnek a lényege ugyanaz: böngészésre alkalmas telefonokkal weblapokat olvashatunk. Az i-Mode maximális átviteli sebessége kisebb, csak 9,6 kbps, míg a WAP-é 14,4 kbps, vagyis utóbbi képes kihasználni a technológia jelenleg elérhető legnagyobb átviteli sebességét. Az i-Mode – ellentétben a WAP-pal – folyamatos internetelérést jelent, és csomagkapcsolt átviteli technológia. Az i-Mode-nak is HTML (Hypertext Markup Language) a nyelve, vagyis ugyanaz, mint a mindenütt megszokott internetes leíró nyelv, míg a

INTERNET

WAP-é HDML (Handheld Device Markup Language). A HDML a HTML a jelenlegi mobiltelefonok korlátozott megjelenítési képességeihez (kis felbontású képernyő és a színek hiánya) igazított változata. Persze ez nem jelenti azt, hogy az i-Mode készülékek képekkel, keretekkel, java-appletekkel együtt 32 bites színmélységben pakolják elének a weblapokat, ugyanolyan látványban lesz részünk, mint egy WAP-os készüléken. De már nem sokáig. Készen áll az új technológia a mobilok átviteli sebességének radikális növeléséhez. A GPRS elméletileg 171,2 kbps maximális átviteli sebességet tesz lehe-

tővé. Ez több mint 2,5-szerese egy ISDN vonalnak. Ha belegondolunk, hogy a SONY Contact videokonferencia-rendszere egy ISDN vonalon is képes működni, akkor láthatjuk, hogy a technológiának határtalanok a lehetőségei. A Nokia és az Ericsson is rendelkezik már GPRS kész állomásokkal. Az infrastruktúra megteremtése folyamatban van, bár a gyártók nem túl kitarulkozóak az információk tekintetében.

Egylőre úgy tűnik, hogy idén indulhat be a próbatüzem, és talán a szolgáltatás is. A Mobil nyáron, az EXPO 2000-en tervez egy bemutatót. Nem efilejtendő, a 171,2 kbps a

a zsebünkben

technológia maximális elérhető sebessége. Az adatátvitelnek osztoznia kell a beszéddel. Ez még egy ideig korlátozni fogja az átviteli sebességet, és csak a cellák méretének csökkentésével vagy a bázisállomások kapacitásának növelésével lehet kiküszöbölni. A kezdetben várható sebesség 28,8 kbps lesz, és elemzések szerint csak 2002-re kerül 112 kbps közelébe. Nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a GPRS-t kihasználó készülékek még nem is léteznek (illetve léteznek, csak nekünk nem mutatták be azokat, esetleg szép színes képeket hajlandók a gyártók meglobogtatni az orrunk előtt), így mire általánosan elterjedtté válik a technológia, addigra jelentősen megváltozik a felfogásunk a kábel nélküli kommunikációról.

Mobil vagy palmtop?

Az sem biztos, hogy a készüléket, amit majd magunknál hordunk, mobiltelefonnak hívják. Nagyobb valószínűséggel egy palmtop számítógép lesz, amit felkészítenek internethasználatra, hang-, adat- és talán képátvitelre, multimédiás fájlok lejátszására. Színes, nagy felbontású képernyővel rendelkeznek majd, és kompromisszumok nélkül, normális külsővel lesznek képesek megjeleníteni a weblapokat.

Ezt erősíti a Symbian Cebiten bemutatott platformja, amire egy sor gyártó bejelentette támogatását (IBM, Oracle, Psion és több mo-

bilkommunikációs cég). A cél egy mobil információs eszköz létrehozása, az előbb leírt képességekkel. Úgy tűnik, a sci-fikben elképzelt, magunkon hordott számítógép kora már nincs is olyan messze.

Van már WAP-pornó, sőt -pizzarendelés, WAP-vice és WAP-top 10-es lista. Folyamatosan bővülő WAP-tartalomkínálatot hozott a tavasz. S hogy ne csak médiatelefonosok nézhessék meg az oldalakat, számítógépre telepíthető WAP-böngészőt is ajánlunk.

YourWAP.com

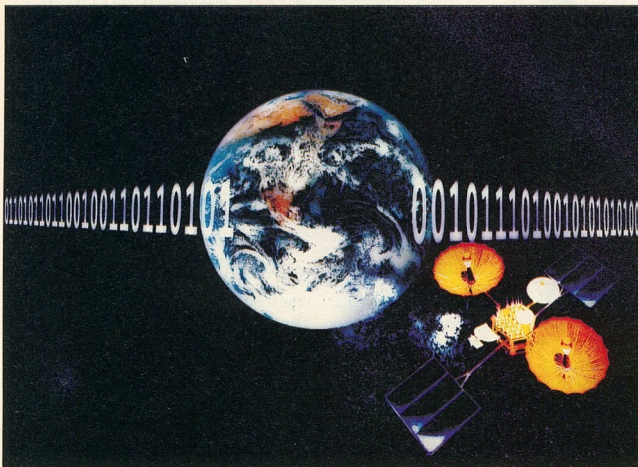
Csak a felkészült ember tud könnyen WAP-oldalat szerkeszteni. Az, aki a weboldalkészítésben járatos. Am böngészni még az egyszerű ember is megtanulhat. A legnépszerűbb, személyi számítógépre is letölthető WAP-böngészők közé tartoznak a WinWAP 2.3, a WAPman és a WAPLite. Ezek ingyenesen hozzáférhetőek a honlapon a GSM/WAP kategória alatt. Viszont ha valaki nem szeretné gépe kapacitását feleslegesen terhelni a programokkal, a norvég, viszont angol nyelvű oldalon talál egy „WAPalizer” névre hallgató ablakot. Ha beír egy WAP-címet (a megszokott www-t itt hagyjuk, helyette WAP.cegnev.hu-t vagy wap.cegnev.com-ot használjunk ekezetek nélkül), a program keresni kezd, s ha rábukkant, egy mobiltelefon formájú ablakban megjeleníti. A gelon.net cím alatt egy ötszázas nagyságrendű link-

gyűjtemény is található, a mobiltelefonok hálózataimhoz szintén a wapalizer vezet a számítógépes böngészőt. Az oldalon egyébként bárki kipróbálhatja az Ericsson picon is hamarosan megjelenő médiatelefonját, az R380 szimulátor programját.

Ha már van böngészőprogramunk, Nyíró András WAP-gyűjteményében találhatunk néhány keresőt is hozzá. A FAST Search (<http://wap.fast.no/wml>) és a Yahoo-szerű WAPJag-et (<http://waplink.de/wapjag.wml>), valamint a WAPly (<http://www.waply.com/wap>) WAP-keresőt, ami a <http://www.waply.com> on keresztül weben át is használható, említélen ezekből.

Ha ezeken a technikai lépéseken túlvan a PC-s, nyugodtan megnézheti, mit kínál a magyar és külföldi WAP-háló. A számítógépes készüljön fel: közel sem olyan impozáns oldalakat talál majd, mint az interneten. Ez főként – a weben egyébként illusztrációdús – pornóoldalaknál tűnhet fel neki, az akciót – a technikai korlátok miatt – legfőljebb pálcikaemberekkel demonstrálhatják.

Híreket, információt a legtöbb elektronikus médium kínál már WAP-on is. A világpolitikában járatos brit BBC (<http://www.bbc.co.uk/mobile/mainmenu.wml>) hírei mellett a német nyelvet beszélőeknek a Pro7 televízió (<http://www.prosieben.de/ftp/vtx/d2WAP/pro7news.wml>) szintén híreket, szabadidős és fitneszprogramokat, számítógépes tippeket ad. A Reuters hírügynökség (<http://int145.iptg.com/mobile/news/wml>) a megszokott tartalomszolgáltatóival WAP-ozik. A Veszyti-t, mint a vezető orosz tévéhíradót (<http://www.vesyti-rt.com/wap/menu.wml>) is megemlíti Nyíró András. WAP-on van már horoszkóp (WAPIT, határidőnapló (<http://66www.wapu.hu>), és persze jó néhány játékot is fejlesztettek a pakjosabaknak (Wirelessgames <http://www.wirelessgames.com/> servlets.com.wirelessgames.lobby.WelcomeLogic#b). A hazai WAP-on oldalak szintén szépen gyarapod-

nak. Az MTI Eco rövid hírei, portálak, indexek, WAP-oldalak a vezető hazai verzálókól – többek között <http://WAP.index.hu/index.wml>, <http://wap.internetto.hu>, <http://wap-stop.hu/hirek.wml> –, a közkezdvelt fogyókúrareceptek és egészségügyi írások a Házipatikától (<http://wap.hazipatika.com/>) és pénzügy (Bankkártya és <http://WAP.questor.hu>) között WAP-ozhatunk magyarul.

A <http://rezi.sch.bme.hu> azoknak a programozóknak ajánl szoftverletöltéseket (képszerkesztőket, szerveralkalmazásokat) és linkeket, akik WAP-pal szintén foglalkoznak. A honlapot Rábai Gyula szerkeszti, aki a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Híradástechnikai Tanszékén tevékenykedő WAP kutatócsoport tagja.

Dusa Gábor
gabor@freemail.c3.hu
Gecse Mariann
mgecse@comptech.hu

HANGBAN IS MINŐSÉGET!

A „SZÁMÍTÓGÉPEZÉS”, A MULTIMÉDIA ÉLMÉNYE NEM MERÜL KI A LÁTVÁNYBAN, UGYANOLYAN FONTOS LEHET A JÓ HANGHATÁS ELÉRÉSE IS. SAJNOS A SZÁMÍTÓGÉPES SZAKBOLTOKBAN KAPHATÓ HANGSZÓRÓK TÖBBSÉGE ALKALMATLAN AZ IGÉNYES ZENEHALLGATÁSRA, DE AZÉRT TALÁLHATUNK MEGOLDÁST.

► Nem tudom, hogy a kedves olvasók közül hányan emlékeznek az Another World nevű játékra. Számomra ez volt az első, mely arra készítetett, hogy lemondjak a PC „csipogója” által nyújtott élményről, és nehezen összegegyűjtött pénzemert egy Soundblaster Pro-ba fektessem. Azóta persze rengeteget változott a számítógépek hangtudománya. Mielőtt az

A hangrendszernek a hangkártyákon kívül még egy fontos eleme van, ez pedig a hangszóró. Szándékosan nem írok hangfalat, mert egy számítógépet igen ritkán használnak valódi hangfalakkal.

Milyen hangszórókat lehet használni? A számítógépes szakboltokban rendszerint a következő típusok közül választhatunk: elsőként ott vannak azok az apró, passzív modellek, melyek a hangkártya saját, pár watt teljesítményű erősítőjét használják. Ezek leggyakrabban csak egyetlen hangszóró egységet tartalmaznak, és igen korlátozott frekvenciaáttvitelre és hangerőre képesek. Ezek a modellek kiválóan alkalmasak például telefonbeszélgetések lebonyolítására, és a Windows alap hangeffektusait is jobb minőségben közvetítik, mint a számítógép beépített „hangadója”. Zenehallgatásra, filmnézésre, netán játékra már kevésbé alkalmasak.

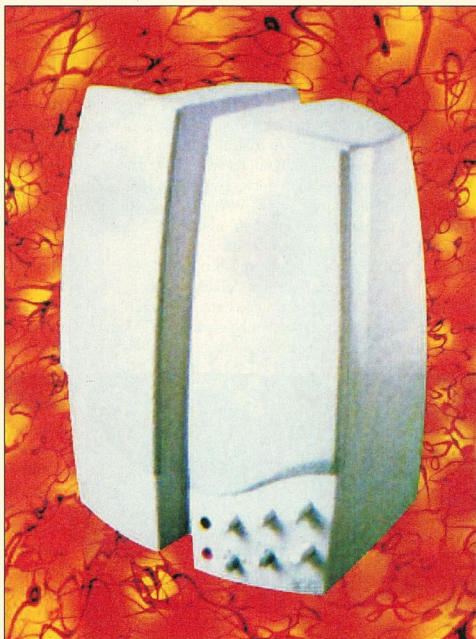
A következő típus a 100, 100, 400, sőt, néha 1000 watt PMPO felirattal viselt aktív hangszórók. Hangminőségben ezek sem tudnak többet, mint passzív társaik, de a beépített erősítőnek köszönhetően lényegesen hangosabbak. Mi is ez a PMPO – ami mellékesen a Peak Music Power Output rövidíté-

se? Sajnos az így megadott teljesítmény gyakorlati szempontból semmire sem jó. Körülbelül annak az adatnak felel meg, ami megadja, hogy mekkora teljesítményt képes elviselni a szerkezet anélkül, hogy rögtön gőzzé válna.

Valamivel jobb az a változatok, ahol a misztikus PMPO növelése helyett a hang-

dál háttérzenére, esetleg rádióhallgatásra – ha van ilyen funkcióval rendelkező kártyánk. De mit tehet, aki játszani, filmet nézni szeretne a számítógépen, vagy esetleg igényesebb zenehallgatásra vágyik (de nincs lehetőség egy high-end lánc összeállítására)?

Legideálisabb megoldás egy „valódi” külső erősítő használata. Javaslott valamilyen olyan típus választani, amely képes a Dolby Surround kódolási jelek fogadására. Ez főként a játékosok és a DVD-rajongók számára ideális megoldás, mert a mai akciójátékok egyre inkább támogatják ezt a fajta térhatású hangrendszert. Akik a számítógépes házimozit valóban komolyan gondolják, inkább vegyenek még fejlettebb, Dolby Digital rendszerű erősítőt. Mivel a komolyabb hangkártyák (tízezer forint körül) már rendelkez-

sugárzók számán javítottak. Ezek általában egy mély-közép és egy magassugárzót tartalmaznak, a mélyátvitel javítása érdekében reflexnyílással kiegészítve. A számítástechnika terjedésével már olyan cégek is bekapcsolódtak az ilyen eszközök gyártásába, melyek eredetileg csak a komolyabb hifiberendezésekkel foglalkoztak. Ezeknek már egész tűrhető a hangjuk, kiválóan alkalmasak pél-

lül a digitális kimenettel, így ezekkel az erősítőkkel közvetlenül összeköthetők. Ekkor már egész jó hangminőségre számíthatunk, hiszen kiküszöböljük a hangrendszerből a számítógép belsejében lévő teret, ami az egyik fő zajforrás. Persze ha ilyen erősítőnk van, akkor ehhez már igazi, márkás hangfalak illelőnek. Egy ilyen összeállítás már nem olcsó dolog, de ez nyújtja a legjobb minőséget. Az ár mellett egyetlen hátrány jelentkezhet: mivel az ilyen hangszórókat eredetileg nem monitor közeli felhasználásra tervezték, ezért ritkán árnyékolták őket mágnesesen. Ne is tegyük ezeket a monitor mellé, és ne tartunk a tetejükön mágneslemezt!

Azok számára is van megoldás, akik nem szeretnének ilyen komoly beruházásba kezdeni. Jó pár olyan termék van már a piacon, mely az igényesebb rétegeket próbálja megcélolni. Ezek rendszerint több hangszórót tartalmazó rendszerek, legtöbbször mélynyomóval („szubvívfer”) kiegészítve. Ez gondos tervezés esetén valóban sokat segíthet a hangminőségben, de az olcsóbb rendszereknél bizony inkább csak rontanak. Hangzás szempontjából legjobb az 50-60 ezer forintos, 4.1 és 5.1 csatornás rendszerekkel (például Altec Lansing, Cambridge Soundworks, Creative, SSI, és így tovább) járhatunk, ezek már szinte minden játék- és filmigényt kielégítenek.

Jövő a mában

Ericsson eszközök a mobil Internet használatához

Mostanáig a legtöbben az Internetezésre elsősorban kizárólag számítógépes tevékenységként gondoltak, azonban ma már a forradalmian új WAP (Wireless Application Protocol – vezeték nélküli alkalmazási protokoll) technológia segítségével mobiltelefonról is elérhető miniatűrített Internet-oldalak. A WAP egy iparági szövetség, a WAP Forum munkájának eredménye, amely új dimenziót ad az Internetnek: a mobilitást. Hamarosan bárhol, bármikor foglalhatsz időt, rendelhetünk pizzát, vagy vásárolhatunk CD-t a mobiltelefonunk segítségével.

R 320

MC 218

R 380

A WAP kezdetleges formájának kidolgozása, a Phone.com, úgy érezt, egyedül nem tudná sikerre vinni az új mobil Internetes technológiát, így 1997 júniusában megkereste a legnagyobb mobiltelefon- és mobilrendszer-gyártókat, így az Ericssont, és együtt megalapították a WAP Forumot. A szövetség a munka koordinálására 1998 januárjában megalapította a WAP Forum Ltd. vállalatot, majd az alapítók más cégeknek is meghívták az egyesületbe. Májusban bejelentették a WAP első verzióját, és a (ma már több mint száz tagvállalattal számláló) szövetség azóta is folyamatosan dolgozik a technológia továbbfejlesztésén.

Az Ericsson amellett, hogy tevékenyen részt vesz a WAP fejlesztésében, természetesen (Európsáiban elsőként az MC 218 zsebszámítógéphez) is beépíti WAP-bővítményét. A vállalat az MC 218 óta további új WAP-készülékeket is bemutatott, például az R320 mobiltelefon és az R380 kommunikátort. Az Ericsson a szolgáltatók, vállalatok és fejlesztők munkáját is segíti: világszerte több mint 200 WAP rendszer szállított mobiltelefon-szolgáltatóknak, a WAP oldaltok és alkalmazások fejlesztéséhez használható programcsomagja pedig ingyenesen letölthető az Internetről.

Ericsson MC 218, a zsebszámítógép

Az Ericsson MC 218-as készülék egy olyan zsebszámítógép, amelyet kifejezetten a mobil életmódhoz fejlesztettek ki. A készülék bármely Ericsson mobiltelefonnal összekapcsolva azonnali, teljes körű kommunikációs megoldást kínál. Az MC 218 és az Ericsson mobiltelefon között vezeték nélküli infravörös összeköttetés létesíthető. A készülék támogatja az e-mail, fax és rövid üzenetek (SMS) küldését, illetve a mobil Internet-hozzáférést. Szövegek,

digitális képek, rajzok küldhetők a Postcard (képeslap) alkalmazás segítségével, valamint az Ericsson Mobile Internet WAP site elérésével gyorsabb Internet használót biztosít. Az MC 218 „My Phone” szoftvere összhangba hozza a készülékben tárolt telefonszámokat az Ericsson telefonban lévővel, így az MC 218-ról közvetlenül is árcsúszhatunk.

Persze nem minden helyzetben van szükség a készülék összes funkciójára: a két berendezés rugalmasan használható egységet alkot, a felhasználó dönti el, mikor mit visz magával – ha üzleti útra megy, a telefon és az MC 218-at, az értekezletre csak az MC 218-at, sétálni viszont csak a telefont.

Az MC 218-as az EPOC operációs rendszert használja, amelyet kifejezetten vezeték nélküli információs berendezések számára fejlesztettek ki. Ennek köszönhetően gyors, pontos, könnyen kezelhető, sokoldalú ám keveset fogyaszt.

Az MC 218 megteremt a felhasználó számára a folyamatos kapcsolattartás, a hatékony szervezés, a gyors reagálás, és mindenekelőtt a tökéletes mobilitás lehetőségét.

Ericsson R320 – telefonálásra és WAP bővítményre

Az Ericsson R320-as készülék nagy teljesítményű, kétsós mobiltelefon. Ultra vékony akkumulátorral egyetlenes lapos (15 milliméter), kényelmes fogást és könnyű, kifelé nyitva a szokásnál nagyobb, így tökéletesen alkalmas WAP-bővítményre is. A készüléket azoknak tervezték, akik szeretnék minél hatékonyabban használni, kihasználni a mobiltelefon adta lehetőségeket, akik értékelik a szolgáltatás széles választékát. Az R320-as infravörös csatló segítségével adatot tud cserélni személyi számítógéppel, illetve, elektronikus névjegy,

telefonkönyv adatokat tud átadni egy másik készüléknek. A napár, kalkulátor, ébresztőóra, játékok, diszkrét hívásjelzés mind olyan kényelmi szolgáltatás, ami az Ericsson WAP készülékeiben már ma alapfunkció.

Az új, 3 voltos technológiának köszönhetően a készülék áramfogyasztása alacsony, így hosszabb készenléti és beszélgetési időt biztosít. Akkumulátora a legújabb lítium-ion technológiával készült, de külön vásárolható hozzá vékony lítium-polimer akkumulátor is.

Ericsson R380 – kommunikációra és szervezésre

Intelligens telefon, amely több mint a mobiltelefon és a menedzserkalkulátor egyszerűítő ötvözet. A nagyfelbontású, kétféle méretű képernyővel más mobiltelefonokénál, azonban a leghatékonyabb alatt nagyamertűre felterektet kijelző megjelölés. A billentyűzetet a feladla építétek, amelyer lehatja a készülék máris egy sor hasznos alkalmazással rendelkező kommunikációs és szervezési eszközzé változik.

A háttérvilágítással ellátott grafikus kijelző érintéssel vezérelhető, melyen kézírással lehet jegyzetelni. Az R380-as alkalmas a jegyzetek visszaváltoztatására, e-mail és rövid szöveges üzenet (SMS) küldésére. A készülék funkciói közé tartozik többek között a kézírásfelismerés, a hangfelismerés híváskezelés és hívásfogadás. A hatékony információérés érdekében az R380 támogatja a WAP technológiát is.

A készülék infravörös kommunikáció segítségével lép kapcsolatba más eszközökkel. Az akkumulátorok hosszú készenléti és beszélgetési időt biztosítanak.

Mint társa, az MC 218-as mobil zsebszámítógép, az R380-as készülék is az EPOC operációs rendszerre épül, amellyel kifejezetten a vezeték nélküli információs eszközök számára fejlesztettek ki.

Az Ericsson R380 a hannoveri CeBIT-en nagy sikert aratott.

FILMET A SZÁMÍTÓGÉP

A VIDEOCD-KÉSZÍTÉS NEM ÉR VÉGET A TÖMÖRÍTÉSSEL, A KÉSZ FILMET CD-RE KELL MENTENI. ERRÓL ÉS KÉT ÚJABB TECHNIKÁRÓL, AZ SVCD-RŐL ÉS AZ XVCD-RŐL SZÓL A SZOROZAT UTOLSÓ CIKKE.

▶ Az előző rész a tömörítés kezdetekor ért véget, így ez kezdődjön ugyanannak a folyamatnak a végével! Ha türelmesek voltunk, most egy .MPG kiterjesztésű fájl található a lemezünkön. Ahhoz, hogy ebből szabványos, lejátszható VideoCD legyen, ezt egy megfelelő programmal ki kell írni CD-re. Ilyen eszközként több CD-író szoftver is remekül használható, többek között a Nero, WinOnCD és az Easy CD Creator Deluxe 4.0. Mindegyik szoftvernél lehetőség van már rögtön az induláskor kiválasztani, hogy VideoCD 2.0 formátumú legyen a megírt lemez. Erre azért van szükség, mert egy ilyen CD nem úgy készül, hogy az MPG fájlt egyszerűen kiírjuk! Mivel a VideoCD formátum kissé más adatstruktúrát használ, mint a hagyományos CD, ebben az esetben a 74 percnyi műsor már nem férne rá egyetlen lemezre. A VCD-nek egy asztali lejátszó számára is olvashatóknak kell lennie, ezért itt is szigorú szabályok uralkodnak!

A CD-író programok kezelése általában nagyon egyszerű, nincs is más dolgunk, mint kiválaszta-

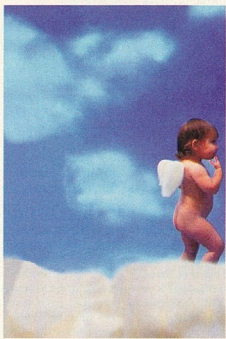
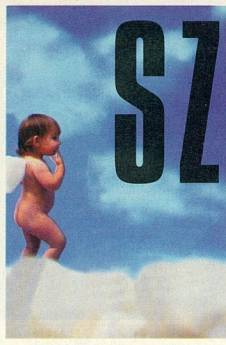
ni a megfelelő fájlt, a többit bízunk a számítógépre. Egyes szoftverek még arra is hajlandók, hogy saját maguk tömörítsenek MPEG-be egy megfelelő AVI fájlt. Ilyen például a WinOnCD, mely – ha a megfelelő paraméterekkel rendelkező, például MJPEG-formátumú állományt adjuk meg – ezt automatikusan elvégzi. Persze itt nincs lehetőség sem szűrők, sem egyéb effektusok használatára, és a minőség sem olyan, mint egy „dedikált” program esetében. A CD megírásával tulajdonképpen készen is vagyunk, elkészült a mű!

Hosszú a film? Vágjunk!

Mielőtt továbbmennék, egy olyan kérdésre szeretnék választ adni, melyet több olvasó is feltett. Mit tegyünk, ha nem egy rövidebb felvételt, hanem mondjuk a tévéből felvett, kétórás filmet szeretnénk CD-n rögzíteni, akár MPEG-4, akár VCD formátumban?

Lássuk először az MPEG-4-es megoldást! Legyen a példában szereplő film 116 perc hosszú! Ez jó minőségben csak két lemezre fér fel, tehát egy CD-re 58 perc, ami 3480 másodperc. Mivel egy normál CD kapacitása 652 Mbyte, ami $652 \cdot 1024 = 667\,648$ Kbyte, a film minden egyes másodpercére 191 Kbyte hely jut. Ez 1534 Kbit/sec-os adatátvitelt tesz lehetővé, tehát ezt kell megosztani a hang és a kép között. Például: a hang 56 Kbit/s, a kép pedig 1470 Kbit/s.

Más a helyzet a VideoCD esetében, ahol ezt nem változtathatjuk. Ekkor az első lemezen 74, a másodikban 42 perc hosszúságú

filmrész tárolhatunk el. Erre kétféle módszer lehetséges. Az egyik esetben még a VirtualDubban, a Video>Select Range ablakban állíthatjuk be, hogy a felvétel mely részével dolgozzon a program, így két külön AVI fájlba menthetünk. Vigyázat, az időt millisecben kell megadni! Második lehetőségként a bbMPEG kezdő ablakában is megadhatjuk, hogy hányadik képkockától induljon a program, és hol fejezzen be a működését. Itt csak azt kell tudni, hogy a PAL film sebessége 25 kocka/sec.

Ha nem elég jó a minőség – SVCD

Még két formátumot ismertetnék röviden, az egyik a már említett SuperVCD, míg a másik az XVCD-nek nevezett nem hivatalos megoldás. Az SVCD inkább érdekes, mint hasznos, ugyanis a tömörítés még lehetséges ilyen formátumban, de a CD elkészítése már nehezebb. Ez a formátum a hagyományos VCD lemezhez képest a következő újdonságokat tartalmazza: a felbontás 480x576 (PAL), a tömörítési eljárás MPEG-2 VBR (Variable BitRate – a bitrate attól függően változik, hogy mennyire „igényes” az adott jelenet), grafikai overlay (ez például feliratozást tesz lehetővé), többszörös hang, két hangsnívó (kétnyelvű filmek), interaktív menük.

Ez mind igen jól hangzik, csak hogy az ilyen lemezek készítése otthoni körülmények között nem egyszerű! Tömörítőprogramként még szóba jöhet a már használt bbMPEG vagy a Ligos (www.ligos.com) cég LSX-MPEG Encoder nevű programja, mely képes SVCD formátumú fájl készítésére (ezt az opciót csak akkor lehet használni, ha a felvett anyagot átméretezzük 480x576-ra), de sajnos nincs

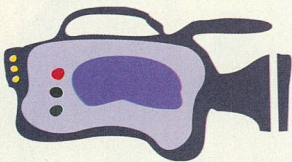

GÉPRE VII.

olyan CD-író program, mely egy lépésben képes volna ebből szabványos SuperVCD-t gyártani. A CeQuadrat által a CeBiten bemutatott VideoPack 5.0 rendelkezik ilyen funkcióval, de egyelőre nem kapható.

Ahhoz, hogy mégis lemezzel írassuk, szükség van vagy a Philips által kiadott Super VideoCD Toolsetre (letölthető a www.licensing.philips.com/newoptical/newsvcd.html címről), amit természetesen regisztrálni kell, vagy az Enreach I-Author for SVCD nevű programra (www.enreach.com/Products/products/iauthor/iauthsvcd.htm), mely csekély 995 dollárba kerül. Mindkét szoftver egy CD-image fájlt készít, melyet aztán a megfelelő CD-író programmal kiíratunk.

Az XVCD formátum

Érdekes „öszvér” az XVCD, mely annyiban különbözik a hagyományos VideoCD-től, hogy más bitrate-beállításokat és felbontást használ, de továbbra is MPEG-1 formátumú. Így természetesen nem írható meg szabványos VCD 2.0-ként, de jobb minőséget kaphatunk, mivel kihasználhatjuk a CD-lemezek teljes kapacitását. Mivel az így készülő MPG fájl nem felel meg a VideoCD szabványoknak, így a legtöbb CD-író program nem is hajlandó ebben a formátumban megírni a lemezt. Természetesen ez nem akadályozhat meg minket

abban, hogy hagyományos CD-ROM-ot készítsünk (ISO formátum) – ilyenkor a 652 Mbyte-os kapacitást figyelembe véve számítható ki a szükséges adatviteli sebesség (a bitrate). Hogy miért nem jó a régebben említett MPEG-4/MP3? Az XVCD előnye ezzel a formátummal szemben, hogy lényegesen gyengébb gépeken is lejátszható: egy Pentium 200MMX már elegendő.

Rosta Gábor

Védjegy-ellenőrzés itthon

AZ UTÓBBI ÉVEKBE A SZABADALMAK MELLETT MEGNÖTT AZ EGYÉB IPARJOGI OLTALMI FORMÁK, ÍGY A VÉDJEGYEK ÉS AZ IPARI MINTÁK JELENTŐSÉGE. ÍTTHON A DOMAINNEVEK LIBERÁLISABB BEJEGYZÉSI ELJÁRÁSA KÉSŐBB AKÁR ALPERSI GONDOKAT IS OKOZHAT.

A Magyar Szabadalmi Hivatalnál (MSZH) az érvényes védjegyoltalmakat, bejelentéseket ellenőrizni lehet, sőt, az interneten keresztül is betekintést nyerhet az érdeklődő: vajon az általa regisztráltatni kívánt név, védjegy, logó hasonlít-e más, védettséget élvezőéhez. Magyarország 2002. június 1-jétől várhatóan tagja lesz az Európai Szabadalmi Egyezménynek, ami többek között az uniós jogszabályi háttér átvételével és az Európára vonatkozó védjegyek bejegyzésével jár együtt. A MSZH ezt figyelembe véve fejlesztette tovább elektronikus iparjogvédelmi egységes ügyviteli rendszerét (ENYV), ami az érvényben levő ügyek ellenőrzött adatait tartalmazza. Százazres nagyszárendű kimenő és bejövő információit kínál évente. Az MSZH (www.hpo.hu) negyedévente CD-n megjelenő adatbázisa a HUNPATÉKA, ami tartalmazza az összes magyar szabadalom (1896-tól napjainkig) és szabadalmi bejelentések (1970-től) bibliográfiai adatait, valamint a használati minták és bejelentések nyilvános bibliográfiai adatait, a kivonatait és igénypontjait. Az MSZH a világhálón jelenleg három-négyféle adatbázist tett elérhetővé, az oltalmi formák publikus adatai között kereshető az érdeklődő.

Szász András, az MSZH munkatársa elmondta, az új, teljesebb adatbázis még ebben az évben elérhető lesz az interneten keresztül is.

Az elektronikus iratkezelést megalapozó jogszabályok megszületése után tervezik az elektronikus lajstromozást, az igénylések benyújtásának elektronikus úton történő bevezetését is, és a bejegyzett oltalmak elektronikus közlönyben meghirdetését is.

Az egységes adatbázis kialakításának alapelve az volt, hogy a közös (értés azonosan vagy hasonlóan értelmezhető) adatokat azonos mezőkben (például bejelentési dátum, bejelentő), az eltérő adatokat csak az adott oltalmi formára jellemző mezőben tároljuk. Vannak bizonyos adatok (mint osztályozási jelzetek: nizzai, locarnói, NSZO), melyek jelentése és formája nem azonos, jellege azonban megegyezik. Ezen adatok megfelelő tárolása megoldható, és lehetővé teszi, hogy több oltalmi formát egy időben kereshessen az érdeklődő. A program azt is kidobhatja, ha két logó például színeiben vagy árnyalatjaiban hasonlít, vagy két ipari forma (mint a Barbie baba és a Sindy baba fejek) szinte ugyanaz.

G. M.

HASZNOS LINKEK, PROGRAMOK

VIDEÓEDÍTÁS, FELVÉVÉS, VÁGÁS:

VirtualDub: www.geocities.com/virtualdub
AVI_ID: www.nct.ch/multimedia/avi_io/
Reelcap:

www.reelware.com/reelcaphome.htm

Adobe Premiere: www.adobe.com

Ulead MediaStudio Pro: www.ulead.com

VCD Cutter: www.seller-club.com/~vcdcut/

iFilmEdit v1.45: www.cinax.com

TÖMÖRÍTŐK:

DivX MPEG-4 codec: divx.cw.cc/

PiCVideo MJPEG: www.jppeg.org

Morgan Multimedia MJPEG:

www.morgan-multimedia.com

BbMPEG MPEG-1 és MPEG-2:

members.home.net/beyeler/bbmpeg.html

Ligos L5X-MPEG Encoder: www.ligos.com

XingMPEG Encoder: www.xingtech.com

Windows Media Encoder:

www.microsoft.com/windowsmedia/

Ben Rudia-Gould's lossless YUV codec:

www.math.berkeley.edu/~benrg/huffyuv.h

tml

LEJÁTSZÓ PROGRAMOK:

MS MediaPlayer: www.microsoft.com/windows/mediaplayer/default.asp

MicraDVD Player: www.av-clan.de/mdvdip/

WinDVD: www.intervideo.com

JÁTÉK

h í r e k

1 millió eladott Sims

Az Electronic Arts bejelentette, hogy februári piaca kerülése óta a The Sims című játékból több mint 1 millió darabot sikerült eladnia. Mint rendszeres toplistánkból is kiderül (lásd alább), a The Sims minden héten fenn van a dobogón a legnagyobb példányszámban eladott játékok között. Ha az összes programeladásokat tekintjük, akkor is rendszeresen benne van az első hatban, megelőzve olyan szoftvereket, mint a Windows 2000. Nemcsak a program, de a weblapja, a www.thesims.com is nagyon sikeres, mindennap 80 ezer kéri a látogatók száma.

A Team 17 megint ránk ereszi a kukacait

Annak idején hatalmas sikert aratott a teljesen bolond ötlet, kukacokat indíthatunk egymás elleni hadjáratba, és kukacRambók aratták a harci győzelmeket az ementái sajtó és egyéb elképesztő terepek felett. A Worms sorozat következő része, a Worms World Party, a mai datának megfelelően az egymás elleni játéka lesz igazán felkészítve, de az egyjátékos mód is elegendően hosszú játékidőt ígér. Egemás ellen LAN-on és interneten is játszhatunk – akár haton is –, ezt kooperatív módban és mindenki mindenki elleni küzdelemben is megtehetjük majd. Új játékmódokkal is találkozhatunk majd, mint például Wormpot, Fortress, Bully and Goliath (ezek mit fednek, még nem derült ki). A program a legjobb keveréke az akciónak, a humornak és a szórakoztatásnak, annak ellenére, hogy végtére is csak kukacokkal lövöldözünk egymásra. A játék kiadásra kerül PC-re és Dreamcastre is.

Austin Powers: Mojo Rally

A ROCKSTAR Games bejelentette legújabb autós programját, melyet az Austin Powers-filmek inspiráltak. A filmben szereplő nyolc karakter (pl. Dr. Evil, Vanessa Kensington, Frau Farbissner, Felicity Shagwell, Mustafa vagy Basil Exposition) közül választva versenyezhetünk egymás, illetve a gép ellen. A játékmódok a szokásosak, bajnokság, idő elleni küzdelem, egyetlen futam... Egemás ellen, akár osztott képernyőn, egy gépen is játszhatunk. A bevezethető autókat is a filmből vették, mindegyik különböző tulajdonságokkal bír, és más-más módon fejleszthető. Megjelenése egyelőre még csak Sega Dreamcastre tervezett.

Heti Toplista

A PC-s játékok eladási adatai alapján március 26. és április 1. közötti időszakban. Zárójelben az előző heti helyezések.

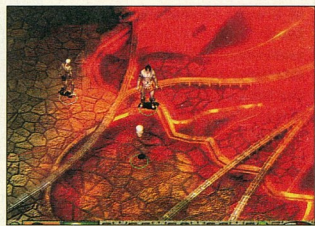
- 1) The Sims
- 2) (1) Who Wants To Be A Millionaire
- 3 * Soldier of Fortune
- 4) (3) Star Wars: Force Commander
- 5) (4) Star Trek: Armada
- 6) (6) Roller Coaster Tycoon
- 7) (8) Age Of Empires II: Age of Kings
- 8) (10) Thief 2: The Metal Age
- 9 * Unreal Tournament
- 10) Command & Conquer: Tiberian Sun Firestorm

A HALHATATLANSÁG kínjai

A HALOTTASHÁZBAN ÉBREDNI EMLÉKEKTŐL TELJESEN ÜRES FEJJEL – NEM MINDENNAPI ÉLMÉNY. MINT AHOGY NEM MINDENNAPI JÁTÉKÉLMÉNYT NYÚJT E HETI JÁTÉKUNK, A PLANESCAPE TORMENT SEM.

► Hősünk egy asztalon ébred a sötét halottasházban, teste tele sebekkel, és nem emlékszik semmire. Körülötte zombik teszik a dolgukat. Rövid időn belül csatlakozik hozzáunk egy repülő konyona is, egyfelől mint csapattag, másfelől, mint beszélgetőtárs. Rövid diskurzus után kiderül, hogy „A halottasházban” vagyunk, ahova minden test az igazi, végső elmúlás előtt kerül. Így kezdődik a játék, illetve a szerepjátékokban általános karaktergenerálással. Már ez sem a megszokott módon zajlik, ugyanis normálisan véletlen módon (randomgenerátorral) kapott pontokat osztogatunk el tulajdonságaink között (ez szabja meg erőnket, karizmánkat, intelligenciánkat, életpontjainkat), és kasztok választására is lehetőségünk nyílik. Általában igen, de nem itt. A mi karakterünk minden tulajdonsága már rendelkezik pontokkal, és csak néhányat osztogathatunk szét. A kasztválasztás ebből a játékból ebben a formában teljesen kimaradt. Azt, hogy mi lesz belőlünk, csak és kizárólag a játék közbeni cselekedeteink szabják meg. Ha erőszakosak vagyunk és mindenkie belekötünk, akkor rövidesen harcossá válhatunk. Ha a mágiát próbálgatjuk megtanulni, idővel varázslók, ha a lények háta mögött sunnyogunk, és turkálunk a zsebekben, ak-

kor – megfelelő képzéssel – tolvajok lehetünk.

A program nem egy hack & slash típusú játék, vagyis nem abból áll, hogy megyünk a labirintusban és püföljük a szörnyeket, bizonyos mennyiségű szörny után szintet lépünk, és okosabbak, erősebbek leszünk. A Planescape Torment nagyon részletesen kidolgozott történettel rendelkezik, ahhoz, hogy megismerjük a múltunkat és fejlődjünk, ahhoz mindenkiel, még a legutolsó lestrapált zombival is beszédebe kell egyedjünk. Még tőlük is kaphatunk küldetéseket, amelyek új tárgyakhoz, varázslatokhoz, fegyverekhez és segítőtársakhoz vezetnek. Természetesen itt is kapunk tapasztalati pontokat, ha megküzdünk nagydarab ször-

nyekkel, és le is győzzük őket, de nagy az esély rá, hogy még több pontot kapunk akkor, ha inkább megpróbálunk elbeszélgetni velük (persze nem mindig ez az üdvözítő megoldás, itt is akadnak eredendően támadó kedvű lények). Ebből kifolyólag ehhez a játékhoz nem elég egy hétvége, itt bizony hetekig beszélgethetünk a lényekkel. Ezek a beszélgetések azonban igen szórakoztatóak is lehetnek, például Morte – repülő koponya barátunk – még nem szabadult meg az ellentétes nem irányában érzett vonzódásától, és nemegyszer flörtölni próbál a nőnemű zombikkal, és ezt hosszú kommentárral kíséri.

A szintlépéseknél a karakterünk tizedik szintjéig véletlenszerűen nőnek az életpontjaink, így itt is érdemes a szintlépés gomb megnyomása előtt mentenie. Ha nagyon sóher volt a program (például a harcos életpontjainak növekménye 1 és 10 között mozog, és pechünkre kaphatunk 1-et is), akkor a játékállás betöltésével újra próbálkozhatunk a jobb eredmény érdekében.

Az elhalálozás, mint visszafordíthatatlan esemény, nem a szokásos módon része a programnak. Ha mégis legyűr minket egy szörny, akkor a szokásos helyen, a halottasházban kötünk ki, és még a tárgyaink is megmaradnak. Persze kicsi eséllyel, de végső eltávozásra is van lehetőségünk, de ahhoz legalább egy

tűzvarázslattól bekövetkező elhamvadást kell elszenvendünni. Ekkor tényleg kezdhetjük újra a játékot vagy csak a Load Game varázslathoz folyamodunk.

A Black Isle programozói a Baldur's Gate motorját használták fel a játék elkészítéséhez, nem kis mértékben feljavítva

A NAPRENDSZER HARCBA ÁLL

Akárcsak egy laposabb mesében: az Egyesült Államok és Oroszország felfüggesztette az egymás elleni ürversenyét, mindez annak érdekében, hogy a nagyobb, földönkívüli ellenség ellen egyesítet erővel vegyék fel a küzdelmet. Elitlakulataikból létrehozták a Nemzetközi Űrvédelmi Hadtestet (ISDF), és bolygóról bolygóra harcolva próbálják meg felapítani az ellent, mielőtt az teljes pusztulást hozná az emberi fajra. Az egész naprendszer harcban áll. Ideje hát átvenni a parancsnokságot! Legalább egy program erejéig. A Battlzone eredetije még a nyolcvanas években bukkant fel a számítógépes játékpiacon, annak modernizált változatát jelentette meg 1997-ben az Activision, melyet az első kevert műfajú játékok között tartanak számon (amolyan futurisztikus akció-taktika-stratégia). A szakmai siker ellenére az átlagfogyasztó számára túlzottnak bizonyultnak tűnt a szoftver, anyagi téren nem vált be: léle kasszasiker, vélhetően ezért is változtatott annyit a fejlesztő és a kiadó a mostani, második részen.

A történetet és az irányítást egyaránt leegyszerűsítették, miközben a játékot szépen, attraktívan becsomagolták, azaz röviden: felhasználó-, illetve fogyasztóbaráttá tették. A grafika elsőrangú, az épületek, a harci eszközök szépen kidolgozva, a fény- és hanghatások is abszolút rendben, igaz, ennek a szépségnek ára is van: a minimum rendszerkövetelmény P200, 64 MB RAM és Voodoo 1, de ha igazán élvezni akarjuk, ennél lényegesen combosabb gépre van szükségünk. Bár a küldetések meglehetősen lineárisak, nem túl tág teret adva az egyéni kreativitásnak, összességében, azt hiszem, nem lehet panasz, a Battlzone szépen kivitelezett, jól játszható program, különösen azoknak, akik az első részt anno kihagyták.

P. B.

azt. A felbontás 640*480 maradt 16 bites színmélységgel, de a kamera nézőpontja egy kicsit közelebb került, így kisebb területet látunk egyszerre, viszont a karakterek sokkal nagyobbak – és szebben is látszik a kidolgozottságuk. Emiatt a harcok során főképpen a közelre ható varázslatok és a közelharchoz szükséges fegyvereket érdemes preferálnunk. Elődjével ellentétben itt minden egyes helyszínt külön megrajzoltak – nem alkalmaztak többször felhasználható elemeket, így soha nem vándorolhatunk egymáshoz hasonló területek. A program hihetetlenül változatos képet mutat, annak ellenére, hogy eredendően egyetlen napsütötte

helyszín sem szerepel a játékban, csak és kizárólag sötét és ijesztő terek várnak ránk.

Mivel a játék előre megrajzolt háttereket és szereplőket használ, és a képernyő felbontása is alacsony, ezért a gépigénye sem tartozik a teljesíthetetlen kategóriába. A minimumán szükséges hardver: Pentium 166, 32 MB RAM és 300 MB hely a merevlemezünkön. Ez utóbbi 2 GB-ra is növelhető, ha a teljes játékot felinstalláljuk a gépre. Ez az opció csak külön trükkökkel oldható meg, de ha van helyünk, megéri, mert jelentősen lecsökkenti a CD-ről olvasgatás oly sokszor hosszúnak tűnő másodperceit, nem is beszélve a lemezek unalmas cserélgetéséről. A tennivalónk az, hogy készítsünk három könyvtárat: CD2, CD3 és CD4. Ide egyesével belemásoljuk a három CD tartalmát, és ezután megkeressük a Planescape Torment könyvtárunkban a torment.ini fájlt. Ezt megnyitjuk, és belefűzük külön-külön a három könyvtár elérési útvonalát, például:

```
CD2=C:\CD2
CD3=C:\CD3
CD4=C:\CD4
```

Dusa Gábor
gabor@freemail.c3.hu

KÉPNYOMTATÁS

A DIGITÁLIS KAMERÁK TÉRHÓDÍTÁSAVAL LÉTREJÖVŐ PIACON A NAGY NYOMTATÓGYÁRTÓK IS JELEN AKARNAK LENNI. A CANON, AZ EPSON ÉS A HP EGYARÁNT A DIGITÁLIS FOTÓMŰVÉSZEK KEDVÉBÉN AKAR JÁRNI EZEN CIKKBEN SZEREPLŐ MODELLJEIVEL.

▶ A digitális fényképezőgépek terjedésével a nyomtatógyárak fejlesztőmérnökei is felélénkültek: e teszttünkben olyan típusokat próbáltunk ki, melyeket kifejezetten a film nélküli fotózás híveinek szánnak a gyárak. A három versenyző: Canon BJC-8200 Photo, Epson 875 DC és a HP PhotoSmart P1100. Sajnos az Epson modellje jelenleg még nincs Magyarországon, így helyette az egyik korábbi számunkban már szereplő 870-es modellt teszteltük ismét. Ez anynyiban különbözik nagyobb testvérétől, hogy nem rendelkezik PCMCIA olvasóval, de a használt nyomtatási technológiá ugyanaz.

a Canon kifejezetten fotósok számára és ehhez a nyomtatóhoz ajánlja a Photo Paper Pro nevű papírtípust.

A szoftver telepítése eseménytelen volt. A meghajtóprogram megegyezik a BJC-6100-aséval, ugyanazokkal a funkciókkal és beállításokkal lehet játszani. Ugyanúgy képes „szépiá” effektusokra, valamint rendelkezik pár előre elkészített profillal is, attól függően, hogy milyen típusú képet szeretnénk nyomtatni. Persze mi magunk is készíthetünk ilyen beállításgyűjteményt. Hasznos eszköz például az Image Optimizer, mely a rosszabb felbontású képeken javít, és eléggé sikeresen simítja el a lépcsőzetes vonalakat.

HP PHOTOSMART P1100

A CANON BJC-8200

A Canon BJC-8200 a cég egyik új modellje. Természetesen a BubbleJet technológia felhasználásával működik, mellyel 4 pikoliteres cseppeket állíthat elő mind a hat színből. A maximális felbontása 1200x1200 dpi. A nyomtató egyetlen, CcYyMK tintapatront használ, de minden egyes színtartály külön is cserélhető – ez komoly költségmegtakarítást jelenthet. Természetesen mind párhuzamos, mind USB csatlakozóval rendelkezik, így könnyen csatlakoztatható Macintosh gépekhez is.

A BJC-8200 viszonylag kompakt nyomtató (450x333x205 mm), a bemeneti papírtálca kihúzható, a kimeneti pedig felhajtható – legalább nehéz ezeket véletlenül letörni! A printer mindenféle papírt képes fogadni, de

finom árnyalatokat képes előállítani. Az elérhető maximális felbontás 2400x2400 dpi (!), ami meg is látszik a képeken. A HP nyomtatója a hagyományosnak mondható patronkonfigurációt használja: egy nagyobb kapacitású fekete és egy másik, három színt tartalmazó színes patron található benne.

A nyomtató dobozában a szokásos kellekeken kívül egy papírforgató (úgynevezett duplex) egységet is találunk, melyet a printer hátára lehet csatlakoztatni. Így automatikusan lehet kétoldalas dokumentumot készíteni, nincs szükség a papír kézi megfordítására. Azt, hogy a nyomtató tényleg a kameratulajdonosoknak készült, mutatja a készülék oldalán található két

nyílás. Ezek segítségével a P1100 közvetlenül képes fogadni a legtöbb digitális kamera által használt CompactFlash és SmartMedia kártyákat. Így számítógép használata nélkül azonnal nyomtathatunk. Azt, hogy mely képet szeretnénk papíron rögzíteni, ezek méretét és egyéb jellemzőit a nyomtatón lévő LCD kijelző segítségével állíthatjuk be. További csatlakozási lehetőségeként a HP-t infravörös érzékelővel is ellátták. A készülék a hagyományos A4-es papírtalancán kívül egy olyan rejtett tartóval is rendelkezik, mely a 9x13-as fényképpapírt tudja fogadni. A számítógéphez paralel

felsőfokon

és USB porton keresztül egyaránt csatlakoztathatók.

A nyomtató meghajtója problémamentesen „beépült” a rendszerbe, és a telepítés után egy érdekes új könyvtár jelentkezett a My Computer alatt, HP PhotoSmart Printer Memory Card. Ennek segítségével könnyen elérhetjük a printerhez csatlakoztatott memóriakártyán lévő képeket. Maga a meghajtóprogram semmi különös szolgáltatást nem nyújt, egyedüli extraktént az automatikus kétdolbas nyomtatás emelhető ki. A driveren kívül egy HP Photo Printing nevű program is felkerül a gépre, mely egyszerűsíti a képek nyomtatását, valamint apróbb szín- és méretkorrekciókat tesz lehetővé.

EPSON STYLUS PHOTO 870 ÉS 875 DC

Az Epson 875 DC a 870-es modellhez hasonlóan a hatszínű (CcMmYK) Micro-Piezo technológiával nyomtat, 4 pikoliteres cseppeket használ, és maximumán 1440x720 dpi felbontásra képes.

A printer a gyártótól megszokott formával rendelkezik, mérete 483x410x300 mm.

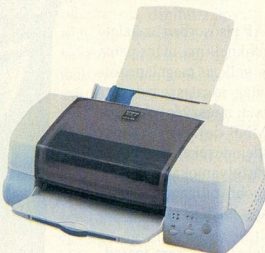
A nyomtatót rendelkezik PCMCIA kártyaolvasóval, így – ha van olyan PCMCIA adapterünk, mely fogadja a fényképezőgéphez tartozó memóriakártyát – egyszerűen papírra nyomtathatjuk a fotókat. A nyomtatóhoz extraktént egy terekes Epson Photo Roll papír (megfelelő adapterrel) és az Adobe PhotoDeluxe program jár. A készülék – természetesen – USB és párhuzamos csatlakozóval rendelkezik.

A tesztsorán – mivel elsősorban a fényképek, és nem a szöveg minősége volt érdekes – három különböző képet nyomtattunk ki. Ezek: arckép (mennyire képes a bőr tónusát természetesen visszaadni), egy „virág-

csendélet” sok színnel, és végül egy nagy felbontású képpel a nyomtatók maximális tudását tettük próbára. Ez utóbbi képnél mértük a nyomtatási időt is.

Amikor a Canon végzett az első képpel, rögtön arra gondoltunk: ez biztosan valami draft üzemmód – ennyire nem lehet gyors! A BJC-8200 rekordidő, 3 perc 25 másodperc alatt végzett a képpel, miközben a minősége alig valamivel maradt el a HP-től, mely ugyanezt 5 perc 10 másodperc alatt nyomtatta ki. Az Epson némileg lemaradva, 7 perc 56 másodperc alatt birkózott meg a feladattal.

Minőségi szempontok szerint a HP abszolút elsőbbséget szerzett, fényesen bizonyítva, hogy a felbontásnak és a színkezelési

technológiának mekkora szerepe van. A tónusok és színek visszaadásában is remekelt a HP, de majdnem ugyanilyen jó volt a Canon nyomtatója is. Az Epson képe kicsit több bífort tartalmaz a kellenténél, de a színek kezelésével mindegyik printernek voltak kisebb gondjai, bár nem számottevők, amik a szoftverek segítségével könnyen korrigálhatók.

„Hagyományos” nyomtatói feladatra a HP a legalkalmasabb: gyors, szépen nyomtat, és nem a speciális tintát pazarolja. A már hagyományosnak mondható tesztokumentummal a Canon 5 perc 27 másodperc, az Epson 4 perc 17 másodperc, a HP pedig kerekén 3 perc alatt végzett.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

Kitüntetett védőprogramok

A SYMANTEC KÉT NORTON ANTI-VIRUS TERMÉKE IS ELNYERTE NEMRÉG AZ ICSA BIZONYÍTVÁNYÁT, AMELY TANÚSÍJTJA: A NORTON ANTI-VIRUS CORPORATE EDITION ÉS A NORTON ANTI-VIRUS 2000 A WINDOWS 2000 OPERÁCIÓS RENDSZERBEN IS MEGFELELT AZ ICSA VÍRUSÉRZÉKELÉSRE ÉS -IRTÁSRA VONATKOZÓ LEGSZIGORÚBB KÖVETELMÉNYEINEK.

► Az objektív internetbiztonsági szolgáltatásokat ajánló ICSA a kereskedelmi biztonsági termékekkel kapcsolatos szabványokat állítja fel. Az általa kiadott bizonyítvány azt tanúsítja, hogy a termék számottevően csökkenti az internet használatával járó kockázatokat. A kitüntetett védőprogramok egyike, a Norton AntiVirus 2000 szoftver 6.0 változata nemrég magyarul is megjelent, bizonyítva a Symantecnek a közép-kelet-európai felhasználók, piacok iránti elkötelezettségét. A Windows 95, 98, NT és 2000 alatt egyaránt futtatható Norton AntiVirus 2000 minden belépési ponton automatikusan véd a vírusok és más rosszkaratú programok ellen, beleértve az elektronikus levelek mellékleteit és az internetről letöltött programokat is.

A Norton AntiVirus 2000 olyan technológiákat is tartalmaz, amelyek kizárólag internethasználat közben védik a felhasználót. Új funkciójával önműködően ellenőrzi a POP-alapú alkalmazásokkal (Microsoft Outlook és Outlook Express, Eudora Pro/Lite, Netscape Messenger/Mail) fogadott levelek mellékleteit. Képes a többszintű tömörített állományokból (pl. Zip-fájlból zsugorított Zip-fájl belsejéből!) is kiirtani a vírusokat. Meggátolja, hogy romboló ActiveX kód vagy Java kiskalkulációs jusson a felhasználó gépébe. Észleli a „trójai falovat”, ekként megvédi a felhasználót olyan on-line programoktól, amelyek jelszavakat lophatnak el, vagy adatokat tehetnek tönkre. A Norton AntiVirus 2000 része a Scan and Deliver, aminek segítségével a felhasználó az interneten keresztül el tudja küldeni gyanús állományait a SARC-ba (Symantec AntiVirus Research Center) elemzés, vírusleírás megszerzése céljából.

A magyar nyelvű Norton AntiVirus 2000 a vírusirásztásokat, valamint a rendszerleállításokat új grafikus felhasználói felületen keresztül oldja meg, amely lehetővé teszi, hogy a felhasználó jobb, érthetőbb magyarázatot kapjon a tennivalókról.

A program rendszerkövetelményei: Intel 486/25 vagy jobb (kompatibilis) processzor, Windows 95/98, 16 MB RAM (32 MB ajánlott), 45 MB lemezterület és CD-ROM. Windows NT 4.0/2000 esetén: Intel CPU (vagy kompatibilis), az NT 4.0-hoz 16 MB RAM (32 MB ajánlott), a Windows 2000-hez 32 MB RAM (64 MB ajánlott), 50 MB lemezterület, valamint CD-ROM. Másfél hónapos használat után a véleményem: a Norton-programokra jellemző korrekciós település után szerényen, hibátlanul működik a háttérben.

K. L.

WAPRA MAGYAR!

Új tartalom a Westelnél

ALIG KÉT HÓNAPJA
ADTUK HÍRÜL, HOGY
A WESTEL BEFEJEZTE
A WAP KÍSÉRLETI ÜZEMÉT,
ÉS ELINDULT A NORMÁL,
MAGYAR NYELVŰ
SZOLGÁLTATÁS.

► Kezdetben csak a Megapress híreit olvashatták az előfizetők, de napjainkra már bő és hasznos tartalom várja a mobilböngészőket. De mielőtt ezekről az újdonságokról beszélünk, Fekete Lászlót, a Westel informatikai igazgató helyettesét kértük egy rövid tájékoztatásra, hogy mindenki értsen: mi is az a WAP?

– Az információs forradalom egyre jobban megváltoztatja a mobiltelefonokat és használati szokásainkat. Nincs még tíz éve, hogy az első, akkor még válltáska méretű telefonok forgalomba kerültek, és ma már valódi tömegcikké vált a mobil. A kezdetben csak beszédre jó készülékek után hamar megjelentek a rövid írásos üzenetek (SMS) közvetítésére is alkalmas telefonok, majd lehetett velük faxolni és internetezni, de az igazi áttörést két újdonság, a WAP és a GPRS jelenti. Mindkettő mozaikszó: az előbbi a Wireless Application Protocol, az utóbbi a General Packet Radio Service kez-

dőbetűből származik. A WAP arra jó, hogy segítségével az internetes tartalmak megjelenjenek a mobiltelefon kijelzőjén, a GPRS pedig az internethez hasonlóan, csomagokban továbbítja az adatokat, és lehetővé teszi, hogy egy csatornát többen is használjanak. A GPRS még kísérleti stádiumban van, de a WAP már – az arra alkalmas készülékekkel – bárki által hozzáférhető.

Megtudtuk azt is, hogy a magyar WAP szolgáltatás rekordsebességgel készült el. A múlt év végén a genfi Telecom kiállításon mutatták be az első, kereskedelmi forgalomképes WAP szervert és ez Genfből egyenesen a Westelhez került. Itt tíz nap alatt üzembe helyezték, és megkezdődött a próbaüzem. Kezdetben csak angol nyelvű tartalommal, de januárban már magyar nyelvű oldalak is megjelentek, február 1-jétől pedig üzemszerűen működik a WAP szolgáltatás.

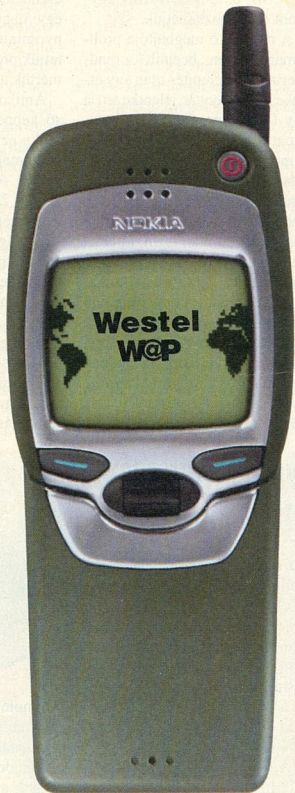
Amely egyébként nemrég sokféle tartalommal gyarapodott. Végignézve a választékon megállapíthatjuk, hogy az egy „normál” internet-portálnak is dicsőségére válna. A menüsor a hírekkel és a címlapsztorival kezdődik. Ez utóbbi a nap legerdekebb híret dolgozza fel bővebben, persze csak a mobil-internetnek megfelelő terjedelemben. A rovatban kapott helyet a lap-szemle, a bűnügyek, balesetek, a mobilhírek, a szerencsejátékok nyerőszámai és az aktuális névnapok.

Sokak szerint a WAP elsősorban az üzletembereknek áldás, akiknek ma már „perc-rekés” információ kell a megalapozott döntéshez. A Pénzvilág rovat a gazdasági híreket, a BUX indexet, a részvények aktuális árfolyamát, az MNB devizáárfolyamait és a külföldi tőzszeindexeket tartalmazza. Mivel a részvényárfolyamokat folyamatosan frissítik, a legjobb pillanatban lehet megadni a vételi vagy eladási megbízásokat.

Akiket a sport érdekel, azok sem maradnak olvasnivaló nélkül. A napi sporthírek mellett a labdarúgás, az autósport és a tenisz legfontosabb eseményei kerülnek fel a WAP oldalra. A műsorkalauz pedig – nevéből adódóan – a TV-, mozi- és színházműsorok közli, kulturális ajánlót ad, s azt is megnevezhetjük, hogy egy adott időszámban hol, mit játszanak éppen. Aki pedig vezeték nélküli internetezéssel akarja műltnati az időt, az a WAP címtárban talál hasznos és érdekes linkeket.

Gondoltak a szerkesztők azokra is, akik csak szórakozni akarnak a mobiltelefon segítségével. Nekik készül a „munkaszünet” nevű rovat, amelyben a virágóra kapott helyet a viccek, a horoszkóp és a visszatekinőt hírblokk, az „anno” társaságában. A választékot gazdasági szótár, angol nyelvű Budapest kalauz, tippek adó sugó és a Westel híreit közreadó rovat teszi teljessé.

A Westel WAP szolgáltatását máris több száz előfizető veszi naponta igénybe, s számuk folyamatosan növekszik. Fekete László véleménye szerint a mobil internet igazi

elterjedéséhez elengedhetetlen a gyorsabb adatátvitel. A GSM szabványt tesz lehetővé, ezért más utat kellett keresni. Úgy néz ki, hogy a megoldás a GPRS lesz, mert ezzel elérhető az ISDN átviteli sebessége is. Az új technológia olyan előnyöket kínál, amelyek miatt rohamos elterjedésre várható. A GPRS ugyanis nemcsak gyors, hanem gazdaságos is. A csomagkapcsolt megoldás miatt egy csatornára egyszerre több előfizető kapcsolódhat folyamatosan, fizetni viszont csak az átvitelt adatokért kell. A WAP és a GPRS együttes alkalmazásával a mobil internetezők a bérelt vonalas összeköttetés előnyeit élvezhetik. A GPRS kereskedelmi szolgáltatása a tesztet után várhatóan a jövő évben kezdődik el.

Az elektronikus közigazgatás FORGATÓKÖNYVE

MINÉL TÖBBEN HASZNÁLJÁK AZ INTERNETET, ÉS MINÉL JOBBAN KÖZELEDIK AZ EURÓPAI UNIÓHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSUNK, ANNÁL IDŐSZERÜBBÉ VÁLIK A KÖZIGAZGATÁS ELEKTRONIZÁLÁSA, HÁLÓZATOSÍTÁSA. A SZOLGÁLTATÁS ALAPÚ ONLINE KORMÁNYZAT LEHETŐVÉ TENNÉ, HOGY AZ UNIÓBAN HANGSÚLYOS POLGÁRKÖZELISÉGET (SZUBSZIDIARITÁST) MEGVALÓSÍTHASSUK.

▶ Romano Prodi, az unió bizottságának elnöke januárban ismertette az eEurope program főbb pontjait. A terv azokat a központi lépéseket és stratégiákat összesítette, amelyek szükségesek az információs társadalom maradéktalan megvalósításához az öreg kontinensen. A cél természetesen a gazdasági erőfőnlény és pozíció megszerzése. A bizottság elnökének elképzelését erősítette a március végi lisszaboni EU-csúcs is. Szakértők szerint a határozott brüsszeli és lisszaboni állásfoglalások politikai következménye lesz, hogy a közigazgatásban az internet alapú ügyfélszolgálatra kerül a hangsúly. A tervek között az is szerepel, hogy az európai internetfelhasználók száma meghaladná az Egyesült Államokét, a szervizhálózat és szolgáltatások piaca bővülne, árai csökkenének.

Itthon az alulfinanszírozott intézmények köztes megoldásként választottak, illetve fejlesztettek különböző elektronikus adatbázisokat, rendszereket, ezek a legtrikább esetben kompatibilisek egymással. A közpénzeken finanszírozott nagyvételű programok – mint a Sulinet – lendületüket veszítették, vagy a felhasználói igényeknek nem feleltek meg. Ezért némi reményt jelent Stumpf István kancelláriaminiszter ígérete, miszerint lesz újabb, a kormányzati teendőket koordináló informatikai kormánybiztos. (A felröppendő hírek szerint a poszt egyik esélyese Vahl Tamás, az SAP Magyarország kereskedelmi igazgatója.) Hamarosan a kormány elé kerül a digitális aláírási és iratkezelésről szóló törvénytervezet is, ami épp az elektronikus iratok és okmányok hitelét garantálná a közigazgatásban, mindennapi életben.

A hazai digitális reformok – csendesen, de – megindultak. A gazdasági, az

oktatási, a honvédelmi, az egészségügyi tárcánál, valamint a Miniszterelnöki Hivatalban január 3-tól már élesben – bár nem minden osztályon – használják a Kormányzati Iratkezelő Rendszert (KIR). A folyamatosan kiépülő KIR feladata nem a papíralapú okmányok digitalizálása – mondta Magyar Zsuzsanna, a MEH főosztályvezetője –, hanem az újak digitális formában való kibocsátása. A folyamatosan bevezetés alatt álló rendszer lehetővé teszi, hogy egy-egy ügy miniszteriumok, osztályok közötti útját is figyelemmel lehessen kísérni, tartalmazza az eset teljes dokumentációját, azt, hogy ki, mikor, milyen lépést végzett rajta, mennyi ideig tartott elintézni egy-egy ügyet, s éppen milyen határidők aktuálisak. Folyik az új funkciók tesztelése is, a rendszer újabb alkalmazási területeit szeptemberben szélesítik tovább.

A magyar online közigazgatás fejlődése az interaktív webes alkalmazásokon és a belső ügyviteli rendszerek tranzakciós lekérdezésén múlik – miként azt Mizsei Szabolcs, az Oracle Hungary munkatársa említette egy adatbázis-konferencián. Az interaktivitásról a misztikum azonnal eloszlik, ha elerjük: ezalatt például a személyi jövedelem- és áruforgalmi adóbevallások világhálós beküldését érthetjük (az APEH-nél voltak már próbálkozások). A belső ügyviteli rendszerek pedig azt tennék az állampolgárnak lehetővé, hogy az önkormányzatoknál, okmányirodákban online intézhető ügyeit, továbbá megtekinthetné a hatóságai adatokat, információkat (mikor kell kommunális adót fizetni, mikor jön a héten a személyeszállító kocsi).

G. M.

SAMSUNG-GYÁR

Szigetszentmiklóson

▶ (Munkatársunktól) A dél-koreai Samsung Electro-Mechanics Co. (SEMCO) elektronikai alkatrészgyártó vállalat 21 millió dolláros zöldmezős beruházásba fog Magyarországon. Az elektronikai összeszerelő üzemet Szigetszentmiklóson építik, és várhatóan 2000 végére fejezik be.

Katona Kálmán

A HÍRKÖZLÉSI TÖRVÉNYRŐL

▶ (Munkatársunktól) A hamarosan a parlament elé kerülő Egységes Hírközlési Törvény (EHT) legfontosabb célja, hogy kialakítsa a teljes körű versenypiacot – mondta Katona Kálmán hírközlési miniszter a múlt héten. A tárcavezető kifejtette azt is: a törvénytervezet megertemti a hálózathoz való szabad hozzáférést, s meghatározza az egyetemes szolgáltatások körét. Az egyetemes szolgáltatások meghatározásakor a cél az, hogy egy bizonyos szintű hátközlési szolgáltatáshoz ellenőrzött áron lehessen hozzáférni az egész ország területén. Április 17-én a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács (NHIT) rendezett konferenciát az Egységes Hírközlési Törvényről. A résztvevők véleménye szerint az EHT életbe lépésére 2002. január 1. látszik a legmeglehetőbb időpontnak. A törvénytervezet teljes szövegét április 19-től lehet olvasni a HÍF (www.hif.hu) és a KHVM (www.khvm.hu) honlapján.

Jogellenes

ADATGYŰJTÉS

▶ (Index) Az adatvédelmi biztos szerint a Hungarion Top1000 weblista jogellenesen gyűjti és jeleníti meg utolsó tíz látogatójának ügynevezet IP-címét. Majtényi László adatvédelmi biztos megállapította, hogy az adatgyűjtés sérti az adatvédelmi törvényt, mivel az IP-cím alkalmas lehet az internetező személyének megállapítására, ha a felhasználó fix címről böngésztet. Egyértelmű jogszállási hiányában az adatvédelmi törvény szerint csak az érintettek hozzájárulásával lehetne adataikat rögzíteni.

FOLYTATÓDIK az Irisz SuliNet

▶ (Munkatársunktól) Az Irisz SuliNet program keretében az idén további negyzzáz hazai oktatási intézményben alakítanak ki számítástechnikai termeket. Az oktatási tárcaterve között szerepel még mintegy harminc határon túli magyar iskola „internetestítése” is. A program felelősei szeretnék azt is elérni, hogy 30 nyilvános Irisz SuliNet termet építhessenek ki olyan helyszínekben, ahol a gyerekek iskolán kívül is használni tudják a hálózatot. Új eszközök beszerzésére az idei évben a minisztérium egy milliárd forintot szán; másik hárommilliárd jut a hálózat fenntartására, üzemeltetésére és a tartalomfejlesztésre. A hálózatot eddig üzemeltető Elanderrel ugyanakor megkezdődtek a szerződés módosító tárgyalások, mivel a működtetési költségek túl magasnak bizonyultak.

Zorán koncertek MECÉNÁSOKKAL

► (Munkatársunktól) A magyar zenei élet jeles eseményének számít, amikor Zorán és zenészbarátai turnéra indulnak. Ezúttal is felkeleszik az ország több városát, s május 27–28-án az Erkel Színházban adnak két koncertet. De lehet, hogy egy harmadikat is. – Immár nyolc éve mecénásként segít a Volkswagen és a Westel, s a két támogató mellé most csatlakozott a Hewlett-Packard. Két média is a körhöz tartozik, a Magyar Rádió és a TV2. Ezenkívül a Concert & Media Kft. Köszönet érte mindannyiuknak, mivel nélkülük valóban nem tudnánk tartani azt a magas színvonalat, amire törekszünk – mondta a turnét megelőző budapesti sajtótájékoztató Zorán. A művész hangsúlyozta: igen sajnálja, ami a Budapest Sportsarnokkal történt. Bízunk abban, hogy nemskára ismét ott játszhatnak. Az Erkel Színház sem ismeretlen „terep”, ahová – tekintettel a kisebb méretekre, a remek akusztikára – egy bensőségebb hangulattal, meghittebb koncertprogramot állított össze Zorán.

retszereződése szerint az előkészítő munkák februárban kezdődtek, míg a működő Renault-net rendszert a Synergion idén június elején adja át.

Westel Domino KÁRTYAFELTÖLTÉS

► (Munkatársunktól) Az OTP és a Westel együttműködésének eredményeként 2000. április 17-étől újabb elektronikus szolgáltatás vehető igénybe. Ennek lényege, hogy az OTP Bank több mint 1000 bankjegyaútamatójánál a bankkártyabirtokosok on-line módon tölthetnek fel Westel Domino kártyát a nap 24 órájában, az eddigi offline, manuális feltöltés helyett. Április 17-étől – a bankkártyás vásárlásokhoz hasonlóan ingyenesen – a Domino kártya feltöltése bármely bank által kibocsátott Europay vagy Visa logós bankkártyával elvégezhető.

Infománia

A CSODACSATÁR

A csodacsatár csak Pimf kettőnek nevezem majd. Egyrészt, mert így egyetlen magyar csatár se perelhet be személyiségi jogok megsértése miatt, másrészt mert így minden magyar csatár magára ismerhet.

– Szóval ti bükkfalábú gyerekeknek becéztek bennünket – szölt hozzám Pimf kettő archaikus mosolya, ami rézm rosszul állt neki. – Szóval ti azt állítottátok, hogy csak utagjuk a focit?

– Szó sincs róla – tiltakoztam gyengén –, eszünkbe se jutna megsérteni a kedves kutyákat. Megvan azoknak is a maguk baja. Egyébként nem értem a tiltakozásodat. Hízen a válogatott csapat akkor rúgott utójára gölt, amikor még Vak Botyán volt a szövetségi kapitány.

– Igazán? – szölt Pimf kettő, és archaikus mosolya most sardonikusra váltott, ami még borzasztóbb volt. – Na, ide figyelj.

Belökött egy kazettát a videóba, megnyomta a gombot, s a képernyőn labdarúgók tüntek fel hivatásuk gyakorlása közben.

– Ezt a meccset a Kirtakisjenői Western Electric színeiben játszottam a Világválogatott ellen – mondta Pimf kettő homéri kacajjal, amely már szót sem érdemelt. – Ezt megnézheted.

Megnéztem. Megérte.

Pimf kettő a felpályán szerezte meg a labdát. Aztán sorban átküzdött az olasz Maldinini, a brazil Roberto Carloson, kötetny adott a francia Desaillynek, elfekette a német Jeremiest, majtom csinált a kapujából kétségbeesetten kirohanó chilei Chilavertből, aztán a kapuvonalon lestopolta a labdát, és sátnyi vigyorral nézett vissza állozatára.

– Lóji, se szerencsétlen! – ordítottam a képernyő előtt. – Lóji!

– Várj csak – szölt rám Pimf kettő. – Még a felét sem láttad.

Elkezdett visszafelé cselezni, újra átment az említett dollármilliomosokon, majd vagy negyven méterre az ellenfél kapujától megfordult, és akkora gölt löti a bal felső sarokba, hogy szétszakadt a háló. Mit mondjak, elájultam ott a képernyő előtt.

– Hogy csinálta? – rebegtem, amikor a mesterséges légzés visszahozott az élők sorába.

– Minden a programon múlik – lökte oda Pimf kettő.

– Az edzésprogramon?

– Neem... – mondta Pimf kettő. – Na mit szölsz, mekkora gölt rúgtam a hálóra...

– Jó, jó, de milyen hálóra?

– A világhálóra, te csacsi.

A csatár hatalmasat nőtt szememben. El is határozta, hogy mostantól Pimf háromnak nevezem.

PETERDI DAL

Befektetők AZ INDEX-NÉL

► (index) Két német befektetési csoport, a net.IPO Aktiengesellschaft GmbH befektetési bank 16.7%-os, míg a Német Befektetési Társaság Rt. 8.4%-os tulajdonrész szerzett az Index.hu Rt.-ben. Ez az eddigi legjelentősebb kelet-európai internet-tartalomszolgáltatási befektetés, a tranzakció összege meghaladja a nyolcszázmillió forintot. Az Index.hu Rt. a befektetés nyomán rendelkezésre álló összeget a tartalomszolgáltatás fejlesztésére, vertikális-szakmai portálok indítására, ill. a kelet-európai regionális piacon való megjelenésre kívánja fordítani.

PLUS® 999 000 Ft. áfa

U2-870
SVGA 800x600
700 Ansi Lumen

U2-1080
XGA 1024x768
800 Ansi Lumen

DMD/DLP
mikrotükros rendszer
500:1 kontraszt

**Az elegáns üzletemberek
projektorja!**

44 x 58 mm
2,5 kg

Digitális
trapézkorrekció
Manuális Zoom
Digitális Zoom
Laser mutató
Infra mouse

Vision Kereskedőház Kft.
www.visionkft.hu
A krétától a projektorig...

1095 Bp., Soroksári út 48. • Tel.: 215-2080 • Tel./fax: 216-8974

Összeállította:

Gecse Mariann

mgecse@comptech.hu

Megtévesztően valóságú.

Ugye szinte félti a leégéstől ezt a hófehér hátat, annyira valóságú? Megnyugodhat, ez csak egy másolat, amely a létező legfejlettebb tintasugaras nyomtatási eljárással készült. Ezt nyújtja Önnek a Hewlett-Packard forradalmi, PhotoREt precíziós technológiája.

Képes akár 29 tintacseppet elhelyezni minden egyes mikroszkópikus ponton, ráadásul mindezt rendkívül gyorsan. Bármennyire sietős is az Ön dolga, mindig egyedülálló fotóminőségű képeket fog kapni. Ezt senki nem csinálja jobban. Legföljebb maga a valóság.

HP PhotoSmart és DeskJet nyomtatók

invent

Mit szeretnél tudni? PannonW@P!

MICANN/ERICKSON

mozi

szabadidő

koncertek

időjárás

kultúra

PannonW@P. Amivel könnyedén böngészhetsz a WAP-szolgáltatás igénybevételére alkalmas mobiltelefonodon a bel- és külpolitikai, gazdasági hírek, sporthírek, aktuális tőzsdei jelentések és árfolyamok, kulturális programok, közlekedési helyzetjelentések, időjárás-jelentések és előrejelzések között. Mert mindez és még rengeteg más információ egyetlen gombnyomásra megjelenik mobiltelefonod kijelzőjén. Pannon Praktikum előfizetőknek is! Sőt, különlegességként kétirányú adatforgalom* és Internet-hozzáférés szolgáltatásainkat is havidíj-mentesen veheted igénybe. Információinkat az MITI, a Fornax Rt. és a Pesti Est szolgáltatja. A szolgáltatás megrendeléséhez vagy további információért, kérjük, hívj nonstop ügyfélszolgálatunkat a 06 20 920 0200-as számon. www.pannongsm.hu

Mobil internet, 14 400 bit/s

* A kétirányú adatforgalom szolgáltatás csak ISDN jellegű (mobil, ISDN) végberendezések között érhető el.

PANNON GSM
Az élvonal.